

Curtea de Conturi a Republicii Moldova

APROBAT:
prin Hotărîrea Curții de Conturi
nr.45 din 22 iunie 2010

RAPORTUL AUDITULUI PERFORMANȚEI

„IMPLEMENTAREA PROIECTELOR DE INVESTIȚII ÎN ÎNTREPRINDERILE VINICOLE”

CHIȘINĂU - 2010

CUPRINS

LISTA ABREVIERILOR.....	3
SUMARUL EXECUTIV	4
INFORMAȚIE GENERALĂ	6
OBIECTIVELE AUDITULUI	8
CONSTATĂRILE AUDITULUI	9
<i>S-AU REALIZAT OBIECTIVELE PRECONIZATE PRIN PRIVATIZAREA CELOR PATRU COMPANII?.....</i>	9
Condițiile obligatorii ale Programelor investiționale nu s-au realizat pe deplin.....	9
▪ <i>Corelarea investițiilor cu ariile plantării n-a fost cea mai reușită .....</i>	<i>11</i>
▪ <i>Evaluarea investițiilor pentru modernizarea tehnică.....</i>	<i>14</i>
▪ <i>Restructurarea financiară prin creșterea fluxului de numerar.....</i>	<i>17</i>
Investitorii au realizat rezultate diferite în ce privește conformarea la clauzele.....	19
speciale stipulate în contract.....	19
<i>Locurile de muncă s-au menținut de către investitori, totodată fiind micșorat personalul scriptic.....</i>	<i>20</i>
▪ <i>Contractele n-au determinat mijloace pentru sporirea calității producției și protecția mediului .....</i>	<i>20</i>
▪ <i>Activitatea economică gestionată de investitori n-a fost cea mai reușită .....</i>	<i>20</i>
▪ <i>Embargoul a influențat exportul producției.....</i>	<i>22</i>
▪ <i>Acumulările la veniturile bugetului nu s-au majorat .....</i>	<i>23</i>
<i>AU FOST MONITORIZATE ADECVAT ACTIVITĂȚILE CELOR PATRU COMPANII PRIVATIZATE PENTRU ASIGURAREA EXECUTĂRII OBLIGAȚIILOR CONTRACTUALE ȘI REALIZĂRII REZULTATELOR SCONȚATE?.....</i>	24
▪ <i>Structura monitorizării pentru perioada postprivatizare .....</i>	<i>24</i>
▪ <i>Rolul și responsabilitățile Grupului de lucru, creat de APP, pentru monitorizarea activităților postprivatizare nu au fost definite adecvat .....</i>	<i>25</i>
▪ <i>N-a fost eficientă urmărirea modului de respectare a angajamentelor în ce privește gajarea bunurilor societăților privatizate.....</i>	<i>26</i>
▪ <i>Unele clauze contractuale nu au fost definite clar, ceea ce a făcut dificilă determinarea gradului de realizare a acestora .....</i>	<i>26</i>
RECOMANDĂRI	28
ANEXE	29
<i>Domeniul de aplicare și metodologia .....</i>	<i>29</i>
<i>Analiza executării clauzelor contractuale.....</i>	<i>31</i>
<i>Analiza activității financiare a întreprinderilor privatizate.....</i>	<i>32</i>
<i>Formarea veniturilor la societățile privatizate în perioada anilor 2002-2009 .....</i>	<i>34</i>
<i>Analiza rezultatelor financiare ale societăților privatizate în anii 2002-2009 .....</i>	<i>35</i>
<i>Indicii activității economico-financiare a societăților privatizate în perioada anilor 2002-2009.....</i>	<i>37</i>
<i>Analiza datoriilor financiare și evoluția acestora în perioada anilor 2002-2009 .....</i>	<i>39</i>
<i>Evoluția exportului producției proprii în perioada anilor 2002-2009 .....</i>	<i>40</i>

LISTA ABREVIERILOR

Termenul abreviat	Detaliere
APP	Agenția Proprietății Publice
ME	Ministerul Economiei
MAIA	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
Comisia	Comisia pentru desfășurarea concursurilor comerciale și investiționale de privatizare a proprietății publice
Comisia de concurs	Comisia de concurs pentru privatizarea întreprinderilor din industria tutunului și industria vinificației
IFPS	Inspectoratul Fiscal Principal de Stat
S.A.	Societate pe acțiuni
Î.M.	Întreprindere mixtă
S.R.L.	Societate cu răspundere limitată
Î.C.S.	Întreprindere cu capital străin
S.A.T.D.	Societate pe acțiuni de tip deschis
S.A.T.Î.	Societate pe acțiuni de tip închis
ISO	Organizația Internațională pentru Standardizare
dol.SUA	dolari SUA
ha	hectar

SUMARUL EXECUTIV

Curtea de Conturi a efectuat auditul performanței privind implementarea Programelor investiționale și îndeplinirea clauzelor specifice, negociate la cumpărarea unor societăți vinicole, pentru a aprecia impactul investițional asupra performanțelor, a stabili dacă au fost obținute beneficiile scontate, precum și pentru a evalua eficacitatea monitorizării postprivatizare de către vânzător, în scopul de a determina ce acțiuni urmează să întreprindă Guvernul, în persoana ME, pentru a eficientiza realizarea obiectivelor de investiții.

Auditul s-a realizat la APP pe lângă ME. În cadrul auditului s-au efectuat vizite la fața locului la 3 societăți vinicole: S.A. „Vismos”, S.A. „Călărași Divin” și S.A. „Nis-Struguraș”.

Analizând rezultatele obținute și cauzele care le-au influențat, echipa de audit apreciază că atât investitorii, cât și APP (autoritatea cu atribuții în domeniul privatizării) n-au realizat pe deplin obiectivele propuse prin privatizările inițiate, iar beneficiile obținute n-au fost cele scontate. În special, s-a constatat:

- Nu toate întreprinderile privatizate au asigurat majorarea volumului producției, n-au obținut profituri, iar cele obținute n-au rezultat din activitatea de bază;
- Nu s-au relansat economic societățile privatizate și n-au fost obținute beneficiile scontate (economice și sociale);
- Dezvoltarea bazei de materii prime, ca condiție obligatorie a angajamentelor investiționale, s-a realizat parțial, iar o parte din mijloacele investite în domeniul respectiv n-au adus plusvaloare;
- Prin stabilirea unor clauze neclare privind dezvoltarea bazei tehnice a întreprinderilor s-a relevat caracterul formal al Planului de investiții, avându-se în vedere faptul că cumpărătorul putea folosi sursele și în alte scopuri decât cele prevăzute în caietele de sarcini;
- Investirea mijloacelor pentru dezvoltarea bazei tehnice a întreprinderilor privatizate nu în toate cazurile s-a efectuat în termenele stabilite și în scopurile prevăzute;
- Investițiile pentru suplimentarea fondului de rulment nu pentru toate întreprinderile au constituit marja de securitate a echilibrului financiar, aceasta având loc, în special, la întreprinderile unde investițiile au generat din împrumuturi și credite;
- Nu s-au înregistrat succese apreciabile în realizarea aspectelor sociale ale angajamentelor investiționale, un impediment fiind și embargoul impus la exportul producției alcoolice;
- Activitatea investițională n-a fost orientată suficient spre sporirea performanțelor întreprinderilor și n-a contribuit îndeajuns la susținerea principiului de bază al investițiilor – obținerea profitului și dezvoltarea ramurii;

- Acțiunile de urmărire a modului de respectare a angajamentelor de către investitori, întreprinse de APP, n-au fost cele mai eficiente, fapt condiționat de lipsa criteriilor pentru măsurarea beneficiilor scontate, ceea ce a majorat riscul nerealizării obiectivelor de investiții;
- Unele aspecte stabilite la privatizarea întreprinderilor n-au definit clar modul de investire, altele au generat pe parcurs contradicții între legislația în vigoare și clauzele contractuale angajate (*plantarea viței de vie în lipsa terenurilor*).

INFORMAȚIE GENERALĂ

Ramura vinicolă reprezintă un sector important al economiei naționale. În Republica Moldova industria vinului este considerată coloana vertebrală a sectorului agrar, care constituie 18%-20% din PIB și angajează circa 27% din forța aptă de muncă a țării.

Vinificația a fost un domeniu atractiv al investițiilor străine în Republica Moldova. Dintotdeauna s-a acordat o atenție deosebită acestei ramuri, care este și un sector strategic al economiei naționale, deoarece 90-95% din tot volumul vinului produs se exporta.

Recent, în acest sector s-au înregistrat un șir de schimbări, care au fost stimulate parțial de noile schimbări apărute pe piața mondială a vinului. Embargoul temporar impus de Rusia pentru vinurile moldovenești în perioada anilor 2006-2007 a avut un impact dramatic asupra industriei vinului, rezultând în pierderi de milioane de dolari. Deși au fost făcute mai multe încercări de a-și eficientiza afacerile, de a spori calitatea, pentru a reorienta exporturile, actualmente ramura vinicolă autohtonă se află pe o continuă pantă descendentă.

Începutul anilor '90 a fost marcat printr-un proces intens de privatizare. Cadrul legislativ de reformare a relațiilor de proprietate în Republica Moldova a fost reglementat de Legea cu privire la proprietate nr.459-XII din 22.01.1991 și Legea cu privire la privatizare nr.627-XII din 04.07.1991. Organ abilitat în problemele ocrotirii intereselor patrimoniale ale statului a devenit Departamentul de Stat pentru Privatizare, subordonat Parlamentului.

Pe parcurs, programele de privatizare s-au axat pe eficientizarea procesului de privatizare și acumularea veniturilor la buget. Ca sarcini prioritare au devenit restructurarea întreprinderilor privatizate, dezvoltarea pieței de valori și a celei imobiliare, atragerea investitorilor strategici. Pentru a atrage investitorii strategici, s-a extins aria întreprinderilor supuse privatizării. Au fost diversificate și metodele privatizării: licitațiile cu majorarea prețului inițial sau cu reducerea acestuia; concursurile investiționale sau comerciale; negocierile directe; comercializarea la Bursa de valori a acțiunilor statului atât în pachete unice, cât și ca acțiuni separate; compensarea unor datorii ale statului din contul patrimoniului (acțiunilor) întreprinderilor supuse privatizării.

Scopul principal al privatizării consta în restructurarea întreprinderilor privatizate, redresarea economiei și îmbunătățirea condițiilor de trai ale populației, modificarea rolului statului în corespundere cu cerințele economiei de piață, reducerea cheltuielilor statului pentru gestionarea economiei, precum și în încetarea treptată a subvenționării întreprinderilor nerentabile.

Privatizarea întreprinderilor prin intermediul concursurilor investiționale, comerciale și negocierilor directe a fost reglementată prin Hotărârea Guvernului nr.998 din 29.09.2000 „Pentru aprobarea Regulamentului concursurilor

investiționale și comerciale și negocierilor directe privind privatizarea patrimoniului public”. Prin această metodă putea fi privatizat patrimoniul public inclus în Programul de privatizare sub formă de pachete unice sau divizate pe acțiuni și cote de participare în societățile economice sub formă de complexe unice de producție și subdiviziuni ale lor, precum și obiecte de construcție nefinalizate.

Privatizarea întreprinderilor vinicole s-a bazat pe Programul de privatizare pentru anii 1997-1998, aprobat prin Legea nr.1217-XIII din 25.06.1997, și pe Legea nr.1309-XIV din 19.10.2000 „Cu privire la privatizarea întreprinderilor din industria tutunului și industria vinificației”.

Actualmente, APP este unicul organ care realizează politica Guvernului în domeniul privatizării și efectuează, împreună cu alte organe de specialitate și cu autoritățile administrației publice locale, monitoringul executării obligațiilor asumate în contractele de vânzare-cumpărare a bunurilor proprietate de stat de către cumpărători, cu care, din numele statului, au și fost încheiate acestea.

În evoluțiile postprivatizare, contractele de vânzare-cumpărare prevăd o serie de angajamente asumate de cumpărători pentru perioada postprivatizare, și anume:

- realizarea unui volum de investiții;
- protecția mediului;
- menținerea obiectului de activitate și a numărului de personal;
- stingerea datoriilor societăților privatizate față de buget și terți;
- alte clauze specifice.

OBIECTIVELE AUDITULUI

În procesul de privatizare, accentul s-a pus pe obligațiile privind investițiile ca rezultat al angajamentelor îndeplinite de cumpărători, prin Programele investiționale de dezvoltare a bazei de materie primă locală, re tehnologizarea și suplimentarea fondului de rulment, negociate la cumpărarea societăților.

Curtea de Conturi a decis să efectueze auditul performanței pentru a aprecia impactul investițional asupra performanțelor la nivel organizațional, ramural și național, a stabili dacă au fost obținute beneficiile scontate în rezultatul privatizării unor societăți vinicole, a determina rolul investițiilor la impulsarea și dezvoltarea ramurii.

Misiunea de audit a avut ca obiective evaluarea executării activităților postprivatizare, determinarea eficienței supravegherii postprivatizare, întreprinsă de către vânzător (APP), asupra obligațiilor asumate de către cumpărători, aprecierea gradului de realizare a Programului investițional, precum și estimarea efectelor privatizării la societățile vinicole.

Obiectivul general al auditului a fost de a identifica efectul contractelor investiționale ale celor 4 companii vinicole, care s-a realizat prin privatizarea acestora, și dacă prin privatizare s-au obținut rezultatele preconizate, precum și caracterul adecvat al eforturilor APP de a monitoriza conformarea companiilor vinicole la termenele și condițiile contractuale.

Obiectivele specifice ale auditului au fost de a răspunde la următoarele întrebări:

- *S-au realizat obiectivele preconizate prin privatizarea celor patru companii?*
- *A fost monitorizată adecvat activitatea celor patru companii privatizate pentru asigurarea executării obligațiilor contractuale și realizării rezultatelor scontate?*

Auditul și-a propus de a adăuga valoare prin cuantificarea performanței realizate în raport cu cea proiectată, de a analiza rezultatele obținute și impactul procesului postprivatizare asupra dezvoltării ramurii viti-vinicole, de a înainta recomandări, care să conțină soluții în vederea îmbunătățirii performanței.

Domeniul de aplicare a auditului și metodologia sînt descrise în Anexa nr.1.

CONSTATĂRILE AUDITULUI

S-AU REALIZAT OBIECTIVELE PRECONIZATE PRIN PRIVATIZAREA CELOR PATRU COMPANII?

Privatizarea întreprinderilor vinicole prin atragerea investițiilor străine urma să contribuie la relansarea economică a acestora, la sporirea veniturilor la buget și la îmbunătățirea condițiilor sociale, însă beneficiile realizate au fost inferioare celor scontate. Astfel, nu toate întreprinderile privatizate au asigurat majorarea volumului producției, n-au obținut profituri, iar cele obținute n-au rezultat din activitatea de bază. Toate acestea s-au datorat existenței unor vicii legislative, nefiind clar definit modul de investire, precum și contradicțiilor identificate între legislația în vigoare și clauzele contractuale angajate, insuficienței monitorizării activității postprivatizare. Ca urmare, nu numai că n-a avut loc relansarea economică a societăților privatizate, dar n-au fost realizate și alte beneficii - economice și sociale.

Condițiile obligatorii ale Programelor investiționale nu s-au realizat pe deplin

În perioada anilor 2002-2005, în baza concursurilor investiționale desfășurate, au fost privatizate 4 întreprinderi vinicole, în care deținător majoritar al acțiunilor a fost statul, prețul total al acestora alcătuind 7,1 mil. dolari SUA. Beneficiul scontat din privatizarea întreprinderilor urma a fi realizat în baza clauzelor contractuale și Programelor investiționale, elaborate individual pentru fiecare cumpărător. În acest context, se menționează că toate contractele de vânzare-cumpărare au stabilit angajamente pentru cumpărători privind achitarea integrală a datoriilor societăților privatizate față de bugetele de toate nivelurile și, totodată, au definit direcțiile de investire, printre acestea fiind dezvoltarea bazei tehnice și celei de materie primă locală, suplimentarea fondului de rulment.

Datele prezentate în Tabelul nr.1 oferă informații privind investitorii, costul pachetelor de acțiuni și perioada de realizare a Programelor investiționale .

Tabelul nr. 1

Investitorii și perioada de realizare

Societățile privatizate	Investitorii	Prețul contractat pentru pachetul de acțiuni (mii dol.SUA)	Data și anul încheierii contractelor de vânzare-cumpărare	Perioada de realizare	Mărimea datoriilor societăților la momentul privatizării (mii lei)	Data ședințelor referitoare la decizia Comisiei de concurs de a elibera certificatul
S.A. „Fabrica de vin Cojușna”	S.A.T.Î. "Alma Grup" (Rusia)	250,0	22.08.2005	2009	25914,1	18.03.2009
S.A. „Vismos”	S.A.T.Î. "Torgovii Dom "AROMA" (Rusia)	1400,0	21.10.2002	2007	31216,1	17.12.2007
S.A. „Nis-Struguraș”	Î.C.S. "DK-Intertrade" S.R.L. (Moldova)	1750,0	24.06.2004	2008	3588,0	03.10. 2007
S.A. „Călărași Divin”	S.A.T.D. "Moscovskii Mejrespublikanskii Vinodeliceskii Zavod" (Rusia)	3700,0	27.12.2002	2007	1328,6	Nu s-a eliberat
Total		7100,0			62046,8	

Sursă: Contractele de vânzare-cumpărare a pachetului de acțiuni ale statului în societățile expuse la concursul investițional

Cele indicate denotă că costul total al pachetelor de acțiuni ale întreprinderilor expuse la privatizare a constituit 7,1 mil. dolari SUA și volumul datoriilor angajate spre achitare – 62,0 mil. lei. Termenele de realizare a obiectivelor propuse la

privatizare și a celor stabilite conform Programelor investiționale au fost de 5 ani de la data semnării contractelor de vânzare-cumpărare. Prin urmare, pentru cumpărătorii S.A. „Vismos” și S.A. „Călărași Divin” termenul de realizare a investițiilor era stabilit anul 2007, pentru S.A. „Nis-Struguraș” - anul 2008, iar pentru S.A. „Fabrica de vin Cojușna” – anul 2009. Despre realizarea angajamentelor pînă la termenele stabilite au raportat 2 dintre investitori (S.A. „Vismos” și S.A. „Nis-Struguraș”), cărora Comisia pentru desfășurarea concursurilor comerciale și investiționale le-a eliberat certificatele privind realizarea integrală a angajamentelor asumate. În anul 2009, certificatul de executare integrală a obligațiilor a fost eliberat cumpărătorului S.A. „Fabrica de vin Cojușna”, iar realizarea investițiilor în anii 2008-2009 de către S.A. „Călărași Divin” n-a fost examinată de către Comisia de concurs nici pînă în prezent, deși termenul de realizare prelungit a expirat în anul 2009.

Conform contractelor de vânzare-cumpărare, au fost trasate direcțiile investiționale în:

- dezvoltarea bazei de materie primă prin plantarea viței de vie;
- dezvoltarea bazei tehnice;
- suplimentarea mijloacelor circulante ale societăților pe acțiuni.

Contractele investiționale încheiate de către APP cu cumpărătorii S.A. „Nis-Struguraș” și S.A. „Fabrica de vin Cojușna” au prevăzut investirea mijloacelor din surse proprii, pe cînd pentru cumpărătorii S.A. „Vismos” și S.A. „Călărași Divin” astfel de condiții n-au fost stabilite. Pentru cumpărătorul pachetului de acțiuni în S.A. „Călărași Divin” - S.A.T.D. „Moscovskii Mejrespublicanckii Vinodeliceskii Zavod”, în clauzele contractuale, s-a stabilit că se va considera ca investiție și profitul net al societății pe acțiuni, care va fi reinvestit de către cumpărător și care deja la momentul privatizării alcătuia 14,9 mil.lei.

Volumele angajamentelor investiționale asumate în ansamblu, precum și separat pentru societățile privatizate se prezintă în Tabelul nr.2.

Tabelul nr.2

Volumul angajamentelor investiționale

Angajamentele investiționale	S.A. „Fabrica de vin Cojușna”	S.A. „Vismos”	S.A. „Nis-Struguraș”	S.A. „Călărași Divin”	Volumul investițiilor în ansamblu	Ponderea în volumul total al investițiilor, %
Dezvoltarea bazei de materie primă locală a societății pe acțiuni (mii dol.SUA), inclusiv:	2047,0	1600,0	1500,0	2000,0	7147,0	49,1
plantarea viței de vie, ha	300,0	500,0	150,0	600,0	1550,0	-
Dezvoltarea bazei tehnice a societății pe acțiuni (mii dol.SUA)	476,0	1100,0	500,0	1000,0	3076,0	21,1
Suplimentarea mijloacelor circulante ale societății pe acțiuni (mii dol.SUA)	477,0	500,0	1350,0	2000,0	4327,0	29,8
Volumul total al investițiilor (mii dol.SUA)	3000,0	3200,0	3350,0	5000,0	14550,0	100,0

Sursă: Contractele de vânzare-cumpărare a pachetului de acțiuni ale statului în societățile expuse la concursul investițional

Astfel, datele prezentate denotă că, în limitele Programelor investiționale, cumpărătorii s-au angajat să plaseze investiții în societățile privatizate sub formă de mijloace bănești și patrimoniale în volum total de 14,55 mil. dol.SUA. Pe lângă volumele de investiții stabilite pentru dezvoltarea bazei de materie primă,

concomitent s-au prevăzut și ariile suprafețelor de înființare a plantațiilor de viță de vie

▪ **Corelarea investițiilor cu ariile plantării n-a fost cea mai reușită**

Dezvoltarea propriei baze de materie primă, ca condiție obligatorie a angajamentelor investiționale, s-a realizat parțial. N-au fost plantate cu vii noi toate suprafețele preconizate, iar o parte din investiții s-au utilizat ineficient. Cele menționate sînt efecte ale estimărilor nechibzuite la determinarea condițiilor investiționale, precum și ale monitorizării postprivatizare neadecvate.

La privatizarea întreprinderilor viticole, una din condițiile de bază a fost obligarea cumpărătorilor de a investi mijloace pentru înființarea plantațiilor viticole. Totodată, Legea nr.1308-XIII din 25.07.1997 „Privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pămîntului” prevedea că dreptul de vânzare-cumpărare a terenurilor cu destinație agricolă aparține statului, precum și persoanelor fizice și juridice autohtone. Astfel, cu toate că investitorii străini au încheiat contracte care prevedeau plantarea viței de vie, în condițiile cînd societățile privatizate nu dețineau terenuri proprii (cu excepția S.A. „Nis-Struguraș”), acestea nu puteau fi executate. Ținîndu-se cont de impedimentele apărute, s-a constatat necesitatea efectuării unor modificări în legislație, pentru a permite, cu titlu de excepție, vânzarea-cumpărarea terenurilor agricole de către persoanele fizice și juridice cu capital mixt sau străin. Asemenea propuneri au fost înaintate atît de către Agenția Agroindustrială „Moldova-Vin”, cît și de APP, însă n-au fost susținute de Guvern. În final, problemele identificate au influențat negativ asupra realizării obiectivului dat, atît prin prelungirea termenelor de execuție, cît și prin utilizarea ineficientă a mijloacelor.

Conform Programelor investiționale ale societăților privatizate, cumpărătorii s-au angajat să investească în dezvoltarea bazei de materie primă locală a acestora mijloace bănești în sumă de 7,1 mil. dol.SUA, prin plantarea a 1,55 mii ha de viță de vie.

Informațiile privind angajamentele asumate și cele real executate sînt redade în Tabelul nr. 3.

Tabelul nr.3
Volumul realizat al investițiilor în dezvoltarea bazei de materie primă

Societatea pe acțiuni	Plantarea conform angajamentelor			Efectiv plantarea viței de vie				Diferența	
	Suprafața, ha	Volumul investițiilor, mii dol.SUA	Costul pentru înființarea 1 ha, dol. SUA	Suprafața, ha			Volumul investițiilor, mii dol.SUA	Suprafața totală, ha	Volumul investițiilor, mii dol.SUA
				Totală	Plantată, arendată	Procurată			
1	2	3	4= (3/2)	5	6	7	9	9=(5-2)	10=(9-3)
S.A. „Fabrica de vin Cojușna”	300,0	2047,0	6823,3	301,02	75,41	225,61	1303,2	+ 1,02	- 743,8
S.A. „Vismos”	500,0	1600,0	3200,0	266,63	266,63		1643,7	- 233,37	+ 43,7
S.A. „Nis-Struguraș”	150,0	1500,0	10000,0	159,92	159,92		1531,9	+ 9,92	+ 31,9
S.A. „Călărași Divin”	600,0	2000,0	3333,3	519,59	513,47*	6,12	2084,8	- 80,41	+ 84,8
Total	1550,0	7147,0	4611,0	1247,16	1015,43	231,73	6563,6	- 302,84	- 583,4

Notă: * Dintre care 182,46 ha încă n-au fost acceptate de către Comisia de concurs

Sursă: Actele de înființare a plantațiilor viticole, contractele de transmitere în arendă a terenurilor cu destinație agricolă, contractele de vânzare – cumpărare a plantațiilor multianuale

Datele reflectate denotă incontestabil unele discordanțe formate la determinarea angajamentelor investiționale pentru diferiți investitori, care, de la bun început, au pus la îndoială realizarea obiectivelor asumate pentru compartimentul dat. Pe lângă divergențele constatate între legislație și clauzele contractelor investiționale menționate, privind cumpărarea pământului, apar în vizor și acele ce țin de calculul investițiilor pentru înființarea plantațiilor de viță de vie. Drept confirmare, în Tabelul nr.3 sînt prezentate costurile preconizate la înființarea 1ha de viță de vie, care alcătuiesc de la 3,2 mii dol. SUA/ 1ha – pentru S.A. „Vismos”, pînă la 10,0 mii dol. SUA/1ha – pentru S.A. „Nis-Struguraș”. În contextul celor expuse, se exemplifică faptul că, deși investitorul S.A.T.Î. „Torgovîi Dom ”Aroma” (cumpărătorul S.A. „Vismos”) a realizat investițiile prevăzute pentru plantarea viței de vie în volum de 1,6 mil. dol.SUA, acesta n-a plantat suprafața prevăzută în contract de 500 ha, ci doar de 266,63 ha, sau cu 233,37 ha mai puțin, fiindu-i eliberat certificatul privind executarea integrală a obligațiilor. Totodată, a fost pusă în sarcina APP monitorizarea investitorului privind plantarea viței de vie pînă la aria prevăzută în Programul investițional, însă n-au fost elaborate și proceduri care să prevadă monitorizarea după eliberarea certificatelor.

Programele de investiții pentru unele întreprinderi au fost modificate și, ca urmare, unor investitori li s-au prelungit termenele preconizate pentru dezvoltarea bazei de materie primă locală. În așa mod, au fost modificate Programele de investiții pentru S.A. ”Călărăși Divin” și S.A. ”Vismos”, fiind redistribuite investițiile pentru anii ulteriori.

Totodată, este necesar de menționat că 2 (din cele 4) societăți au fost privatizate în anul 2002, iar altele 2 – peste 2-3 ani, cînd s-a înregistrat majorarea prețurilor, inclusiv pentru plantare. Inițial, însă, necesarul de mijloace la înființarea 1 ha de plantații viticole și pînă la intrarea lor în rod constituia 8,0-10,0 mii dol.SUA, ceea ce s-a estimat la elaborarea „Programului de restabilire și dezvoltare a viticulturii și vinificației în anii 2002-2020”¹.

Cele constatate au avut urmări negative, exprimate prin nerespectarea Programelor investiționale atît în aspectul termenelor planificate, cît și al ariilor suprafețelor plantate.

Deși inițial toate contractele investiționale prevedeau plantarea viței de vie, pe parcursul realizării Programelor investiționale, în baza deciziilor Comisiei, s-au efectuat modificări ale condițiilor stabilite. Astfel, sintagma „plantarea viței de vie” se suplimentează cu „procurarea viței de vie”. Ca urmare, S.A.T.Î. „Alma Grup” (cumpărătorul S.A. „Fabrica de vin Cojușna”) a investit mijloace în plantații de viță de vie pe o suprafață de 301,02 ha, din care plantații noi - numai pe o suprafață de 75,41 ha, în rest fiind procurate plantații cu vîrsta între 14 și 28 ani, iar S.A.T.D. „Moscovskii Respublicanskii Vinodeliceskii Zavod” (cumpărătorul S.A. „Călărăși Divin”) a plantat 519,59 ha (din 600 ha prevăzute în contract). Totodată, la finele misiunii de audit s-au prezentat documentele privind înființarea

---

¹ Hotărîrea Guvernului nr.1313 din 07.10.2002 „Cu privire la aprobarea Programului de restabilire și dezvoltare a viticulturii și vinificației în anii 2002-2020”.

plantațiilor de vii pe o suprafață de 93,0 ha, astfel fiind realizate angajamentele investiționale. Realizarea Programului investițional de către S.A.T.D. „Moscovskii Respublicanskii Vinodeliceskii Zavod” (cumpărătorul S.A. ”Călărași Divin”) nu s-a examinat din anul 2008, acestuia nefiindu-i eliberat certificatul privind îndeplinirea integrală a obligațiilor contractuale.

Urmare verificărilor efectuate, auditul a concluzionat că investițiile prevăzute pentru dezvoltarea bazei de materie primă a societăților privatizate au fost realizate la nivel de 91,8% (6,6 mil. dol.SUA), sau cu 116,76 mii dol. SUA mai puțin față de datele acceptate și raportate de Comisia de concurs – 93,5% (6,7 mil. dol. SUA)². **De remarcat și faptul că 18,2 %, sau circa 1,2 mil. dol. SUA, din cheltuielile efectuate la plantare au fost restituite investitorilor din Fondul pentru susținerea înființării plantațiilor viticole.** Cele menționate nu reflectă integral situația reală privind suprafețele plantate. Angajamentele privind plantarea a 1,55 mii ha de viță de vie s-au realizat doar la nivel de 80,5%. Circa 20% de plantații de viță de vie pentru care s-au efectuat investiții sînt vii degradate, sau cu un nivel înalt de uzură. Un aspect important al acestei probleme îl constituie înființarea plantațiilor de viță de vie prin intermediari, modalitate care s-a soldat cu acceptarea în calitate de investiții a unor cheltuieli neîntemeiate, impuse de darea în arendă a pămîntului pentru plantații, pe cînd plantațiile propriu-zise au fost vîndute sau transmise investitorilor ca mijloace patrimoniale.

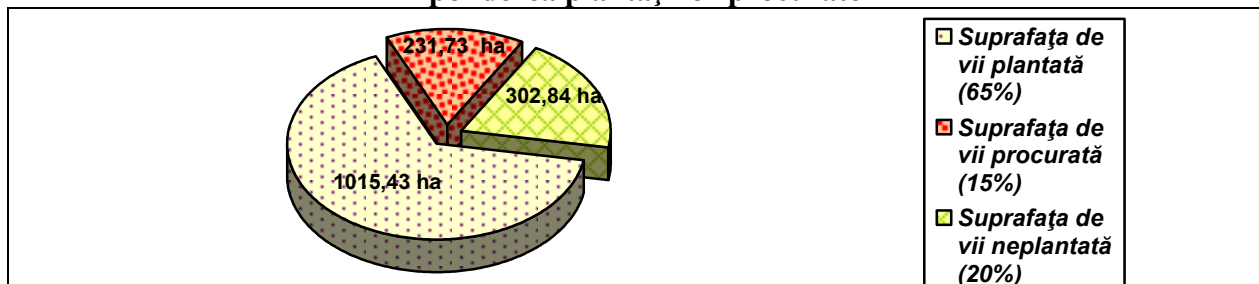
Auditul a constatat mai mulți factori care au condiționat situațiile expuse mai sus, printre care:

- lipsa terenurilor proprii la întreprinderile viticole (*influențată și de tergiversarea consolidării terenurilor*);
- imposibilitatea procurării ori arendării pămîntului de către investitorii străini, stabilită prin lege, care a generat stabilirea unor termene și indicatori (*atît în expresie numerică, cît și valorică*) dezechilibrați la executarea Programelor investiționale.

În final, se relevă că angajamentul asumat privind dezvoltarea bazei de materie primă locală a societăților a fost realizat prin 2 modalități: plantarea și procurarea viței de vie, care, în mod grafic, este redat în Diagrama nr.1.

Diagrama nr.1

Îndeplinirea angajamentului de plantare a viței de vie de către investitori, inclusiv ponderea plantațiilor procurate

Sursă: Actele de înființare a plantațiilor viticole, contractele de transmitere în arendă a terenurilor cu destinație agricolă, contractele de vânzare – cumpărare a plantațiilor multianuale

² Notă: Diferența se constituie din supraestimarea, în raport cu prevederile Hotărîrii Guvernului nr.405 din 06.05.2005 „Despre aprobarea Regulamentului privind modul de calculare a cuantumului plății anuale pentru arenda bunurilor agricole”, a plății pentru arenda terenurilor pentru plantațiile de viță de vie și acceptarea de către Comisie, în anul 2008, a plăților prealabile pentru arenda terenurilor în anul 2009.

▪ **Evaluarea investițiilor pentru modernizarea tehnică**

Stabilirea în contractele de vânzare-cumpărare a unor condiții neclare pentru această direcție majoră, care au fost angajate de investitori, nu a contribuit benefic la realizarea obiectivelor propuse la privatizare. Cu toate că mijloacele preconizate s-au investit pe deplin, nu în toate cazurile s-au respectat termenele stabilite și scopurile prevăzute. Devierile constatate sînt cauzate atît de stabilirea unor cerințe nedefinite în contractele investiționale, cît și de urmările efectelor de natură economică privind situația nefavorabilă creată pe piața de desfacere, precum și de lipsa la APP a unor criterii de monitorizare a performanțelor.

În procesul de privatizare a întreprinderilor vinicole au fost stabilite cerințe față de cumpărători privind dezvoltarea bazei tehnice a societăților privatizate. S-au determinat structura și modul de efectuare a investițiilor în dezvoltarea obiectivului, care au fost coordonate cu organele de resort. În mod specific, acestea s-au reflectat la încheierea contractului de vânzare-cumpărare a pachetului de acțiuni ale statului în S.A. „Vismos”, fiind stabilite condiții clare și volumele de investiții pentru fiecare direcție de dezvoltare a bazei tehnice, inclusiv pentru anii de realizare. În rest, atît contractele, cît și Programele investiționale nu au specificat condițiile negociate la privatizare.

Volumul investițiilor care urma a fi plasat în limitele Programelor investiționale se prezintă în Tabelul nr.4.

Tabelul nr.4

Volumul investițiilor, asumat de către cumpărători, în dezvoltarea bazei tehnice a societăților privatizate

mii dol.SUA

Societatea pe acțiuni	Volumul preconizat al investițiilor, inclusiv pentru:				
	Procurarea utilajului	Calitatea producției ISO	Lucrări de îmbunătățire a ecologiei	Tipuri noi de producție	Total
1	2	3	4	5	6=(2+3+4+5)
S.A. „Fabrica de vin Cojușna”	-	-	-	-	476,0
S.A. „Vismos”	600,0	100,0	100,0	300,0	1100,0
S.A. „Nis-Struguraș”	-	-	-	-	500,0
S.A. „Călărăși Divin”	-	-	-	-	1000,0
Total	600,0	100,0	100,0	300,0	3076,0

Sursă: Contractele de vânzare-cumpărare a pachetului de acțiuni ale statului în societățile expuse la concursul investițional

Deși toate cele 4 contracte de vânzare-cumpărare au avut ca obiectiv întreprinderea măsurilor în vederea protecției mediului, iar 3 (din 4) – și realizarea indicelui de calitate (ISO 9001), numai în Programul investițional pentru S.A. „Vismos” sînt specificate asemenea condiții, exprimate în valoare numerică.

Pentru dezvoltarea bazei tehnice a societăților privatizate s-au prevăzut investiții în sumă de 3,1mil. dol.SUA, sau 21,1 % din volumul total al investițiilor, dintre care S.A. ”Vismos” și S.A. ”Călărăși Divin” au avut angajamente mai valoroase – corespunzător, de 1,1 mil. dol.SUA³ și 1,0 mil. dol.SUA. Efectiv, conform datelor raportate, s-au investit mijloace în volum de 4,2 mil. dol.SUA.

³ Notă: Angajament majorat cu 186,3 mii dol.SUA din contul redirectionării mijloacelor preconizate pentru achitarea datoriilor istorice, care s-au dovedit a fi mai mici.

Datele care atestă volumul investițiilor pe ani, conform angajamentelor asumate de cumpărători, sînt prezentate în Tabelul nr.5.

Tabelul nr.5

**Volumul realizat al investițiilor în dezvoltarea
bazei tehnice a societăților privatizate**

mii dol.SUA

Societatea pe acțiuni	Volumul investițiilor pe ani, conform angajamentelor asumate și realizate de cumpărători																Total	Gradul de executare, %		
	2002		2003		2004		2005		2006		2007		2008		2009				Ang.	Real
	Ang.	Real	Ang.	Real	Ang.	Real	Ang.	Real	Ang.	Real	Ang.	Real	Ang.	Real						
S.A. „Fabrica de vin Cojușna”	-	-	-	-	-	-	100,0	87,0	100,0	166,5	100,0	275,3	100,0	37,2	76,0	-	476,0	566,0	118,9	
S.A. „Vismos”	315,0	15,8	641,3	1270,5	175,0	-	140,0	-	15,0	-	-	-	-	-	-	-	1286,3*	1286,3	100,0	
S.A. „Nis-Struguras”	-	-	-	-	50,0	215,7	100,0	375,2	100,0	-	100,0	-	150,0	-	-	-	500,0	590,9	118,2	
S.A. „Călărași Divin”	-	-	300,0	109,0	300,0	60,0	200,0	1600,0	100,0	-	100,0	-	-	-	-	-	1000,0	1769,0	176,9	
Total	315,0	15,8	941,3	1379,5	525,0	275,7	540,0	2062,2	315,0	166,5	300,0	275,3	250,0	37,2	76,0		3262,3	4212,2	129,1	

Notă: Ținînd cont de suma de 186,3 mii dol. SUA, care a fost redirecționată de la datoriile istorice stinse

Sursă: Contractele de vânzare-cumpărare a pachetului de acțiuni ale statului în societățile expuse la concursul investițional, rapoartele de audit, actele grupului de lucru, documentele primare ale societăților privatizate

Analiza în dinamică a volumului angajat și gradului de executare a angajamentelor asumate relevă că pentru dezvoltarea bazei tehnice a întreprinderilor privatizate s-au investit cu 949,9 mii dol.SUA mai mult față de prevederi, însă testarea, verificarea și analiza documentelor privind structura investițiilor a identificat unele aspecte care au avut efecte diverse. Astfel, potrivit datelor raportate de către S.A.T.Î. „Alma Grup” și acceptate de Comisie, investitorul și-a onorat integral angajamentele investiționale în S.A. ”Fabrica de vin Cojușna”, concomitent efectuînd și investiții suplimentare în volum de 90,0 mii dol.SUA. În același timp, clauzele specifice pentru dezvoltarea bazei tehnice a întreprinderii, prevăzute concret în Programul investițional, prezentat de potențialul cumpărător la concurs, nu s-au regăsit în caietul de sarcini și în contractul investițional. Mijloacele s-au investit preponderent pentru dezvoltare, conform Programului Național „Drumul Vinului în Moldova”⁴, fiind acceptate ca investiții un automobil de model Wolkswagen Multivan (produs în anul 2002) în valoare de 42,0 mii dol.SUA și o casă pentru oaspeți (care, ulterior, conform recomandărilor Comisiei, și-a modificat destinația în „construcție specială”), cu costul de 150,0 mii dol.SUA. În rest, mijloacele destinate pentru dezvoltarea bazei tehnice s-au investit la procurarea mobilierului și reparația blocurilor administrativ și de producere - 189,3 mii dol.SUA, iar 32,6 %, ori 184,7 mii dol.SUA - pentru procurarea și instalarea utilajului.

S.A.T.Î. „Torgovîi Dom „Aroma” (cumpărătorul S.A. „Vismos”), deja în perioada anilor 2002-2004 realizase majoritatea condițiilor Programului investițional pentru dezvoltarea bazei tehnice, totodată, constatîndu-se unele devieri față de condițiile

⁴ Hotărîrea Guvernului nr. 554 din 24.05.2004 „Cu privire la aprobarea Programului Național în domeniul turismului „Drumul Vinului în Moldova”.

stipulate în contract. Astfel, în anul 2002, pentru dezvoltarea bazei tehnice s-au prevăzut mijloace în sumă de 315,0 mii dol.SUA, real fiind investite numai 165,9 mii dol.SUA. Comisia de concurs a acceptat ca investiție plata prealabilă efectuată unui agent economic la 25.12.2002 în mărime de 150,0 mii dol.SUA, care peste 3 luni (26.03.2003) a fost restituită la contul societății, iar contractul a fost reziliat. De asemenea, în anul 2002 n-au fost realizate condițiile și pentru alte direcții de dezvoltare a bazei tehnice – sporirea calității producției la nivelul cerințelor de piață și efectuarea lucrărilor de îmbunătățire a mediului, corespunzător, cu 27,2 mii dol.SUA (77,7 %) și 22,0 mii dol.SUA (73,3 %). Totuși, pe parcursul perioadei de executare a contractului, investitorul și-a onorat integral obligațiile prevăzute pentru dezvoltarea bazei tehnice, efectuând reutilizarea completă a utilajului existent, pentru ce a utilizat suplimentar mijloace obținute din împrumuturi și credite. Totodată, vizita efectuată la fața locului a constatat că utilajul pentru producerea șampaniei staționează și este conservat, din cauza lipsei pieței de desfacere a producției.

Unele dintre re tehnologizările efectuate pentru fabricarea vinurilor spumante și de marcă se prezintă în imaginile nr. 1-2:

Imaginea nr.1. Imaginea nr.2.

Sursă: Fotografiiile făcute de echipa de audit a Curții de Conturi

La desfășurarea concursului investițional pentru privatizarea S.A. „Călărași Divin” n-au fost stabilite cerințe concrete pentru direcțiile de investiții în baza tehnică a întreprinderii, deși programul cu un volum de 1,0 mil. dol.SUA, propus de către S.A.T.D. ”Moskovskii Mejrespublicanskii Vinodeliceskii Zavod”, prevedea achiziționarea utilajului tehnologic modern și a butoaielor de stejar, utilizate la maturizarea distilatelor de divin. Cu toate că cumpărătorul și-a onorat obligațiile investiționale, acestea n-au fost realizate în termenele stabilite. Astfel, în perioada anilor 2003-2004, fiind aprobate, conform Programului investițional, investiții în sumă a câte 300,0 mii dol.SUA anual, real s-au investit numai 169,0 mii dol.SUA, din care 109,0 mii dol.SUA – în anul 2003, și 60,0 mii dol.SUA – în anul 2004. Totodată, s-au raportat și, la propunerea APP, s-au acceptat de către Comisia de concurs mijloace investiționale în sumă de 656,0 mii dol.SUA, din care 413,7 mii dol.SUA – în anul 2003, și 242,3 mii dol.SUA – în anul 2004. Aceasta se explică prin faptul că la volumele investițiilor pentru dezvoltarea bazei tehnice s-au raportat cheltuielile pentru procurarea vinului, a materiei prime și pentru întreținerea bazei tehnice existente. De altfel, cumpărătorul și-a onorat obligațiile investiționale ulterior, în perioada anilor 2005-2006, când a recuperat restanțele din

anii precedenți, prin procurarea butoaielor de stejar, pasterizatorului, pompei și efectuând lucrări de reparație a beciului.

Volumul investițiilor pentru dezvoltarea bazei tehnice, angajat de Î.C.S. „DK-Intertrade” S.R.L. la privatizarea S.A. „Nis-Struguraș”, a fost de 500,0 mii dol.SUA. Contractul n-a specificat direcțiile de utilizare a mijloacelor destinate investițiilor la acest compartiment, însă oferta prezentată la concursul investițional prevedea modernizarea utilajului existent sau instalarea unui utilaj nou. Totodată, caietul de sarcini, elaborat de Departamentul Privatizării în comun cu Departamentul Agroindustrial „Moldova-Vin”, în baza datelor furnizate de administrația S.A. „Nis-Struguraș”, și aprobat de către Comisia de concurs, a prevăzut utilizarea mijloacelor pentru achiziționarea a două linii moderne de prelucrare a strugurilor, a unui filtru fin pentru vin și a utilajului pentru prelucrarea vinului cu răcire. **În realitate, investițiile la compartimentul dat s-au executat integral, ba chiar cu o depășire de 90,9 mii dol.SUA. În același timp, numai 30% (2,3 mil. lei) din investițiile destinate dezvoltării bazei tehnice a societății privatizate, prevăzute în caietul de sarcini, s-au investit în utilaj, restul mijloacelor au fost utilizate la efectuarea lucrărilor de reparații și la procurarea materialelor de construcție.** Aceste revendicări au fost necesare reieșind din starea încăperilor de producție și din necesitățile de funcționare a utilajului existent. Astfel, se poate constata că lipsa criteriilor de măsurare a performanțelor, precum și clauzele contractuale nedeterminate au permis recunoașterea și acceptarea integrală a volumelor de mijloace investite, fără a se ține cont de corespunderea efectelor realizate cu cele prevăzute în caietele de sarcini, datorită cărora potențialii investitori au fost desemnați ca câștigători.

▪ **Restructurarea financiară prin creșterea fluxului de numerar**

Fondul de rulment este destinat și utilizat pentru finanțarea activității de exploatare, fiind, totodată, și o marjă de securitate, ce măsoară echilibrul financiar al întreprinderii. Fondul de rulment devine o marjă de securitate inutilă la întreprinderile unde investițiile au fost generate din împrumuturi și credite, fără a se estima posibilele efecte negative. Faptele constatate se explică prin intenția de a majora spontan volumul producției realizate și cifra de afaceri, precum și prin neorientarea investițiilor pentru realizarea obiectivelor planificate.

Conform Programelor de investiții, suplimentarea fondului de rulment la 3 (din cele 4) societăți privatizate (S.A. „Nis-Struguraș”, S.A. „Călărași Divin”, S.A. „Fabrica de vin Cojușna”) urma să se efectueze în decurs de 5 ani, și numai pentru cumpărătorul S.A. „Vismos” a fost stabilit termenul de 2 ani.

Volumul preconizat și cel realizat al investițiilor pentru suplimentarea fondului de rulment este prezentat în Tabelul nr. 6.

Volumul investițiilor asumate și realizate de cumpărători pentru suplimentarea fondului de rulment

mii dol.SUA

Perioada	S.A. „Fabrica de vin Cojușna”		S.A. „Vismos”		S.A. „Nis-Struguraș”		S.A. „Călărași Divin”		Total suplimentat fondul de rulment corespunzător pe ani		Executat pe ani
	Asumat	Realizat	Asumat	Realizat	Asumat	Realizat	Asumat	Realizat	Asumat	Realizat	diferența
2002	-	-	250,0	374,5	-	-	-	-	250,0	374,5	+124,5
2003	-	-	250,0	135,1	-	-	600,0	4078,7	850,0	4213,8	+ 3363,8
2004	-	-	-	-	50,0	1085,0	600,0	5004,9	650,0	6089,9	+ 5439,9
2005	100,0	286,0	-	-	200,0	356,2	300,0	2668,5	600,0	3310,7	+ 2710,7
2006	100,0	197,9	-	-	300,0	-	300,0	786,1	700,0	984,0	+ 284,0
2007	100,0	531,5	-	-	300,0	-	200,0	-	600,0	531,5	- 68,5
2008	100,0	124,6	-	-	300,0	-	-	-	400,0	124,6	- 275,6
2009	77,0	-	-	-	200,0	-	-	-	277,0	-	- 277,0
Total general	477,0	1140,0	500,0	509,6	1350,0	1441,2	2000,0	12538,2	4327,0	15629,0	+ 11302,0
Gradul de executare	-	+ 663,0	-	+9,6	-	+ 91,2	-	+ 10538,2	-	+ 11302,0	-
%	-	239,0	-	101,9	-	106,7	-	6,3 ori	-	3,6 ori	-

Sursă: Contractele de vânzare-cumpărare a pachetului de acțiuni ale statului în societățile expuse la concursul investițional, rapoartele de audit, actele grupului de lucru, documentele primare ale societăților privatizate

Analiza datelor prezentate denotă că 3 (din 4) investitori și-au realizat integral angajamentele asumate pentru suplimentarea fondului de rulment, iar 2 dintre ei - Î.C.S. „DK-Intertrade” S.R.L. și S.A.T.Î. „Alma Grup” au investit cu 91,2 mii dol.SUA și, respectiv, 663,0 mii dol.SUA mai mult față de prevederile contractelor investiționale. Totodată, cumpărătorul fabricii de vin S.A. „Nis-Struguraș” (Î.C.S. „DK-Intertrade” S.R.L.) a efectuat investițiile la compartimentul dat pe parcursul a 2 ani, față de 5 ani inițial preconizați. Astfel, investitorul, în anii 2004 și 2005, a suplimentat fondul de rulment cu 1085,0 mii dol.SUA și, respectiv, 356,2 mii dol.SUA. În anul 2004, disponibilul bănesc a depășit necesitatea fondului de rulment, constituind, de altfel, activele circulante lichide care au staționat între două rotații. Mijloacele cu care s-a suplimentat fondul de rulment au fost utilizate pentru procurarea materialelor de asamblare și a vinului materie primă, precum și pentru achitarea serviciilor și costului carburanților.

Conform contractului de vânzare-cumpărare a pachetului de acțiuni ale statului în S.A. ”Călărași Divin”, investitorul – S.A.T.D. ”Moscovckii Mejrespublicanskii Vinodeliceskii Zavod” și-a asumat angajamente investiționale pentru suplimentarea fondului de rulment al societății cu 2,0 mil. dol.SUA .

Totuși, modalitatea de efectuare a investițiilor necesită explicații. Astfel, în perioada de realizare a contractului investițional, cumpărătorul a transferat la contul S.A. ”Călărași Divin” mijloace bănești în sumă de 332,1 mil. lei, proveniența cărora este diferită: mijloace proprii ale fondatorilor - 12,5 mil. lei, împrumuturi - 223,2 mil. lei și credite bancare - 96,4 mil. lei. Urmare utilizării, în perioada anilor 2004-2009, a mijloacelor investite din contul împrumuturilor și creditelor, societatea a calculat și a trecut la cheltuieli dobânzi în sumă de 37,5 mil. lei.

Aceeași modalitate de efectuare a investițiilor este caracteristică și pentru cumpărătorul S.A. ”Nis-Struguraș” - Î.C.S. „DK-Intertrade” S.R.L., care, în afară

de mijloace proprii (30,5 mil.lei), a investit mijloace și din contul unor credite bancare (78,5 mil.lei), pentru care a calculat dobânzi în mărime de 16,5 mil.lei. Aceasta a avut un impact negativ, care a generat majorarea, în anul 2009, a costului producției finite cu 33,8 %, comparativ cu anul 2003.

S.A.T.Î. „Torgovîi Dom „Aroma” (cumpărătorul S.A. „Vismos”) a efectuat investiții din mijloace proprii, în condițiile expuse în contractul de vânzare-cumpărare. În același timp, pe parcursul realizării contractului, în perioada anilor 2003-2004, S.A. „Vismos” a beneficiat de mai multe credite bancare, cu gajarea bunurilor sale. Totodată, contrar prevederilor pct.60 din Regulamentul concursurilor comerciale și investiționale și pct.6.3. din contractul de vânzare-cumpărare a pachetului de acțiuni ale statului, cumpărătorul, pînă la onorarea deplină a obligațiilor investiționale, este obligat, în decurs de 10 zile lucrătoare din momentul semnării Acordului de împrumut, să informeze vânzătorul despre scopul și condițiile împrumutului primit din numele societății pe acțiuni. În realitate, din 17 cazuri de beneficiere de împrumuturi, societatea pe acțiuni numai în 2 cazuri a informat vânzătorul în termenele stabilite, în rest – cu rețineri, chiar și după un an de la data semnării acordului de împrumut. De altfel, asemenea restricții pentru a beneficia de credite și împrumuturi au fost stipulate în contract și pentru cumpărătorul S.A. „Nis-Struguraș”, care, de fapt, nu le-a respectat.

Cele expuse relevă că nu toate problemele au fost soluționate atît la etapa stabilirii condițiilor contractuale, cît și pe parcursul monitorizării postprivatizare, acestea avînd un impact negativ.

Investitorii au realizat rezultate diferite în ce privește conformarea la clauzele speciale stipulate în contract

Fiecare contract de privatizare conținea clauze speciale, stabilind anumite acțiuni care urmau să fie desfășurate de către investitor. Deși clauzele variau de la un contract la altul, în general, de la fiecare investitor se aștepta să asigure un anumit nivel de angajare a forței de muncă pentru a realiza anumite beneficii din investiții. S-a constatat că investitorii au obținut rezultate diferite în ce privește conformarea la condițiile speciale ale contractului. În unele cazuri, investitorii au îndeplinit anumite cerințe, cum ar fi, de exemplu, menținerea locurilor de muncă, creșterea volumului producției și al exportului producției proprii, pe cînd în alte cazuri realizările investitorilor au fost sub nivelul așteptărilor. Condițiile pieței, în special embargoul Rusiei asupra achiziției vinului exportat de Republica Moldova, au influențat mult rezultatele financiare ale acestor patru companii.

Importanța sectorului viti-vinicol, care deține o poziție strategică în economia Republicii Moldova, poate fi determinată sub aspectele ecologic, social și economic. Reieșind din acestea, am urmărit contribuția investițiilor pe următoarele segmente principale:

- balanța de plăți;
- ocuparea forței de muncă;
- creșterea economică.

▪ ***Locurile de muncă s-au menținut de către investitori, totodată fiind micșorat personalul scriptic***

Cele patru contracte investiționale cuprindeau diferite cerințe cu privire la locurile de muncă la companiile privatizate. De exemplu, investitorii S.A. „Vismos” și S.A. „Nis-Struguraș” aveau obligația de a menține 252 și, respectiv, 117 locuri de muncă, pentru o perioadă de 2 ani de la data semnării contractelor, și de a spori numărul acestora cu cel puțin 20 de locuri noi de muncă pînă la finalizarea Programelor de investiții. S.A. „Fabrica de vin Cojușna” urma să mențină 137 locuri de muncă. Pentru a patra companie – S.A. „Călărași Divin”, în contract nu se cerea investitorului să mărească numărul locurilor de muncă, ci să le mențină pe cele existente - 417 locuri de muncă, în decurs de 2 ani. Conform informațiilor întreprinderilor privatizate, locurile de muncă au fost păstrate. Totodată, conform anexei nr.4 la bilanțurile contabile, numărul mediu scriptic al personalului la S.A. ”Călărași Divin” și S.A. ”Fabrica de vin Cojușna” s-a micșorat, iar la celelalte două companii s-a majorat.

▪ ***Contractele n-au determinat mijloace pentru sporirea calității producției și protecția mediului***

Aspectul ecologic al contractelor investiționale a fost determinat de necesitatea asigurării certificării calității producției conform standardelor calității. Cu toate că întreprinderile privatizate au depus eforturi pentru a realiza condițiile stabilite în contracte, numai pentru S.A. „Vismos” s-a evaluat și s-a raportat volumul mijloacelor necesare și efectiv utilizate în aceste scopuri. Totodată, se menționează că, deși toate contractele au prevăzut investiții pentru plantarea viței de vie, nu s-a determinat și aspectul ecologic al procesului, privind folosirea rațională a resurselor de pământ arabil.

▪ ***Activitatea economică gestionată de investitori n-a fost cea mai reușită***

Aspectele economico-financiare ale contractelor investiționale reprezintă indicatorii ce țin de creșterea anuală a volumului vânzărilor și a exportului producției proprii, extinderea piețelor noi de desfacere a producției, care, în consecință, prin creștere economică, urmau să contribuie la realizarea beneficiilor scontate din privatizarea întreprinderilor vinicole.

Aprecierea indicatorilor economici ai societăților privatizate din perioada postprivatizare atestă o neomogenitate - de la îmbunătățirea iluzorie a stării financiare la unele întreprinderi pînă la agravarea extremă a acesteia la alte întreprinderi. Astfel, dacă în perioada postprivatizare la 3 (din 4) întreprinderi s-au majorat volumele producției comparativ cu perioada de pînă la privatizare, inclusiv la S.A. „Fabrica de vin Cojușna” – de 4,7 ori, S.A. ”Nis-Struguraș” – de 3,5 ori și la S.A. „Vismos” – de 1,6 ori, atunci la S.A. ”Călărași Divin” acest indice s-a diminuat de 3 ori. De menționat că toate cele 4 întreprinderi au atins nivelul maximal de producție în anii 2004 - 2005, ca mai apoi, odată cu embargoul impus la export, să se înregistreze o evoluție în descreștere sau, practic, o staționare.

Deși în perioada analizată toate societățile privatizate au înregistrat profit brut din activitatea de bază, acesta a fost condiționat direct și de stocurile producției finite.

De altfel, stocurile producției finite la întreprinderile analizate n-au înregistrat o oscilație vizuală, excepție făcând S.A. „Călărași Divin”, la care stocurile s-au majorat de 7,6 ori față de perioada de pînă la privatizare, fapt explicat prin necesitatea executării procesului tehnologic.

Activitatea economico-financiară a întreprinderilor privatizate, în perioada de pînă la privatizare și postprivatizare, este caracterizată de următorii indici, prezentați în Tabelul nr.7.

Tabelul nr.7

Indicii activității economico-financiare a întreprinderilor privatizate în perioada anilor 2002-2009

mil.lei

Indicatorii	Anii							
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
S.A. „Călărași Divin”								
Profit/ pierderi din activitatea operațională	21,4	-6,4	-4,5	-0,1	-2,3	-6,9	-9,7	-14,7
Profit/ pierderi din activitatea de investiții	-0,2	-0,09	0,1	0,2	0,0	0,1	0,1	0,1
Profit/ pierderi din activitatea financiară	-0,6	1,0	1,5	-4,7	-0,05	7,0	32,2	-54,0
Profit/ pierderi din activitatea economico - financiară	20,6	-5,4	-2,9	-4,7	-2,4	0,3	22,6	-68,6
Profit net/ pierdere netă	14,9	-5,2	-2,9	-5,1	-2,4	0,006	24,0	-68,6
S.A. „Fabrica de vin Cojușna”								
Profit/ pierderi din activitatea operațională			-2,2	-2,1	-2,3	-3,5	-7,4	11,6
Profit/ pierderi din activitatea de investiții			0,004	0,004	0,0	-0,005	-0,9	-3,8
Profit/ pierderi din activitatea financiară			0,1	-0,05	-0,05	-0,1	0,2	-2,2
Profit/ pierderi din activitatea economico - financiară			-2,1	-2,1	-2,4	-3,4	-7,2	7,5
Profit net/ pierdere netă			-2,1	-2,1	-2,4	-3,4	-7,2	7,5
S.A. „Nis-Struguraș”								
Profit/ pierderi din activitatea operațională		-4,1	-4,3	-0,5	-8,0	-1,1	-5,7	-5,3
Profit/ pierderi din activitatea de investiții		0,006	-0,02	0,004	-0,002	-0,4	-0,001	0,008
Profit/ pierderi din activitatea financiară		0,1	-0,02	-0,1	0,002	0,7	1,1	-4,7
Profit/ pierderi din activitatea economico - financiară		-4,0	-4,3	-0,6	-8,0	-0,8	-4,6	-10,0
Profit net/ pierdere netă		0,01	-4,3	-1,6	-8,0	-0,8	-3,7	-10,0
Combinatul de vinuri spumante și de marcă S.A. „Vismos”								
Profit/ pierderi din activitatea operațională	-8,4	-17,0	-6,8	-10,9	-16,7	-11,5	-8,7	-10,2
Profit/ pierderi din activitatea de investiții	1,2	-0,3	0,02	0,3	2,6	-0,04	0,7	-0,08
Profit/ pierderi din activitatea financiară	1,4	7,4	6,4	-5,5	-1,4	16,2	22,3	-41,5
Profit/ pierderi din activitatea economico - financiară	-5,8	-9,9	-0,4	-16,1	-15,5	4,7	14,3	-51,7
Profit net/ pierdere netă	-5,8	-9,9	-0,4	-16,1	-15,5	4,7	14,3	-51,7

Sursă: Rapoartele financiare anuale ale societăților privatizate

Analiza rezultatelor financiare ale întreprinderilor privatizate relevă că acestea, în perioada postprivatizare, au înregistrat rezultate instabile. Astfel, în anul 2008, 2 din societățile vinicole menționate în Tabelul nr.7 au înregistrat pierderi de 10,9 mil.lei, pe cînd altele 2 au obținut profituri de 38,3 mil.lei. În urma testării și verificării documentelor primare la întreprinderile privatizate, s-a constatat că profitul obținut de către acestea este o consecință a activității financiare (*diferența pozitivă de curs valutar*), și nu a reușitei din activitatea de bază.

Diferit de cele relatate mai sus se atestă situația creată în anul 2009, determinată de diferența negativă a cursului valutar, precum și a dobînzilor calculate la creditele primite. În astfel de circumstanțe, 3 fabrici de vin au înregistrat pierderi considerabile în sumă totală de 130,3 mil.lei, inclusiv 68,6 mil.lei – S.A. „Călărași Divin”, 51,7 mil.lei – S.A. „Vismos” și 10,0 mil.lei – S.A. „Nis-Struguraș”. În același timp, potrivit situațiilor financiare raportate pe anul 2009 de către S.A. „Fabrica de vin Cojușna”, aceasta a înregistrat profit în sumă de 7,5 mil.lei. Analiza raportului financiar al întreprinderii pe anul 2009 relevă că asupra formării profitului au influențat veniturile obținute din reevaluarea activelor materiale în sumă de 23,0 mil.lei.

În baza celor expuse, concluzionăm că rezultatele activității economico-financiare a societăților privatizate, în mare măsură, au fost condiționate de fluctuația cursului valutar și de reevaluarea activelor materiale. Unii dintre investitori n-au mizat suficient pe modernizarea potențialului de producție și pe adaptarea lui la cerințele consumatorilor piețelor-țintă, pe creșterea productivității muncii, eliminarea cheltuielilor neproductive, promovarea vinului moldovenesc.

Analiza documentelor nemijlocit la întreprinderile privatizate scoate în evidență faptul că, preponderent în limitele posibilităților existente, investitorii au depus eforturi și mijloace financiare numai pentru a realiza producția, pentru care adesea s-au reținut achitățile. Acestea sînt confirmate convingător și de indicii care reflectă majorarea la toate întreprinderile a creanțelor pentru producția realizată.

Analiza indicatorilor economici în aspectul rezultatelor din activitatea operațională și cea financiară denotă că la toate întreprinderile analizate s-au majorat datoriile totale ale acestora față de perioada de pînă la privatizare, și anume: la S.A. „Călărași Divin” – de 8,6 ori, la S.A. „Nis-Struguraș” – de 8 ori, la S.A. „Fabrica de vin Cojușna” – de 3,7 ori și la S.A. „Vismos” – de 4,8 ori.

▪ **Embargoul a influențat exportul producției**

O clauză suplimentară pe care și-au asumat-o investitorii la momentul privatizării a fost și asigurarea creșterii anuale a exportului producției proprii și extinderea pieței de desfacere a producției. Analiza indicilor la segmentul dat este prezentată în Tabelul nr.8.

Tabelul nr.8

Exportul producției proprii a întreprinderilor privatizate în perioada anilor 2002-2009

mil.lei

Societatea vinicolă	Anii							
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
S.A. „Călărași Divin”	84,0	16,8	10,6	16,5	1,0	10,8	22,2	3,6
S.A. „Nis-Struguraș”	19,1	16,6	12,5	63,0	14,1	7,0	11,3	5,2
S.A. „Vismos”	11,3	22,3	56,4	51,7	17,9	22,1	26,6	16,5
S.A. „Fabrica de vin Cojușna”	0,007	0,5	0,0	4,2	2,2	0,0	6,0	2,0
Total	114,4	56,2	79,5	135,4	35,2	39,9	66,1	27,3

Sursă: Baza de date a Serviciului Vamal

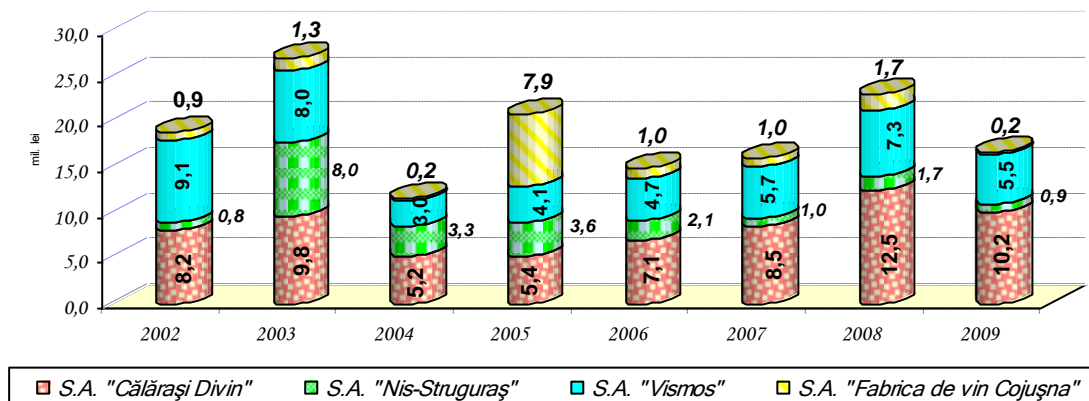
Conform datelor prezentate în tabel, în perioada anilor 2002-2009 s-a înregistrat o diminuare de 4,2 ori a exportului producției proprii de către întreprinderile privatizate. Totodată, dacă S.A. „Călărași Divin” și S.A. „Nis-Struguraș” au diminuat volumul producției exportate, corespunzător, de 23,3 și 3,7 ori, atunci S.A. „Vismos” a realizat angajamentele asumate, pe parcursul anilor înregistrînd rezultate și mai bune față de finele perioadei analizate. Volumul producției exportate de către S.A. „Fabrica de vin Cojușna” s-a majorat față de perioada de pînă la privatizare, însă evoluția pe parcurs a acestui indice a fost destul de instabilă. În final, cele expuse mai sus, precum și managementul investițional, ca proces de coordonare și orientare a investițiilor spre atingerea obiectivelor planificate, au influențat semnificativ rezultatele activității economice a întreprinderilor privatizate.

▪ **Acumulările la veniturile bugetului nu s-au majorat**

Printre beneficiile scontate de la privatizarea întreprinderilor vinicole au fost și cele privind acumulările la bugetul de stat, prezentate în Diagrama nr.2.

Diagrama nr.2

Volumul plăților la bugetul de stat, virate de către întreprinderile privatizate în perioada anilor 2002-2009

Sursă: Informația prezentată de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, rapoartele financiare anuale

Datele prezentate atestă că, în perioada anilor 2002-2009, întreprinderile indicate au virat în buget plăți între 11,8 mil. lei și 27,1 mil. lei, cele mai mari fiind înregistrate în anul 2003 – 27,1 mil. lei, în anul 2008 – 23,1 mil. lei și în anul 2005 – 21,0 mil. lei. Totodată, dacă S.A. „Călărași Divin”, S.A. „Fabrica de vin Cojușna” și S.A. „Vismos” au menținut volumele plăților virate în buget (cu excepția anului 2009), atunci cele efectuate de S.A. „Nis-Struguraș” au scăzut de 8,6 ori. Beneficiile scontate privind creșterea plăților la buget nu s-au adevărat. **Astfel, în anul 2009, societățile privatizate au virat în bugetele de toate nivelurile plăți în volum de numai 16,9 mil. lei, sau cu 1,1 mil. lei mai puțin față de anul 2002 și, respectiv, cu 10,2 mil. lei – față de anul 2003.** Cauzele care au determinat diminuarea plăților au fost pierderile admise în consecința embargoului impus la export și managementului investițional neadecvat, care a mizat numai pe exportul producției în Rusia, nefiind orientat și pe alte piețe de desfacere, inclusiv autohtone.

Urmare celor expuse în capitolul dat, opinia echipei de audit referitor la realizarea obiectivelor preconizate prin privatizarea celor patru companii vinicole este că, în ansamblu, Programele investiționale nu și-au atins obiectivele propuse la inițiere, chiar dacă au fost efectuate investiții peste volumele negociate. Este foarte important de conștientizat faptul că dacă și în continuare contractele de vânzare-cumpărare nu vor conține obligatoriu criterii clar definite, indicatori economico-financiar, în vederea urmăririi și monitorizării eficienței și eficacității la implementarea contractelor încheiate, atunci va fi dificil și pe viitor de a aprecia și a evalua performanța obținută în raport cu cea prognozată pe fiecare direcție prevăzută în Programele investiționale.

AU FOST MONITORIZATE ADECVAT ACTIVITĂȚILE CELOR PATRU COMPANII PRIVATIZATE PENTRU ASIGURAREA EXECUTĂRII OBLIGAȚIILOR CONTRACTUALE ȘI REALIZĂRII REZULTATELOR SCONTATE?

Deși Guvernul a stabilit o structură adecvată pentru monitorizarea activităților postprivatizare, procesul de monitorizare nu a fost eficient și trebuie îmbunătățit. Într-o realizare a procesului de monitorizare postprivatizare, APP a creat un grup de lucru, în vederea acordării asistenței în procesul de monitorizare postprivatizare, însă nu a definit clar rolul și responsabilitățile acestuia. După eliberarea certificatelor de către Comisia de concurs unor companii fără executarea integrală a clauzelor contractuale, procesul de monitorizare a devenit mai dificil, fiind imposibil de a stabili dacă în continuare companiile privatizate și-au onorat angajamentele asumate.

▪ Structura monitorizării pentru perioada postprivatizare

Activitățile postprivatizare includ acțiuni privind controlul asupra îndeplinirii obligațiilor asumate de cumpărători prin contractele de vânzare-cumpărare, monitorizarea evoluției economico-financiare și susținerea multilaterală a acestora. Conform legislației în vigoare, efectuarea și coordonarea activităților postprivatizare au fost puse în sarcina organului abilitat – APP.

Astfel, funcțiile APP, conform Regulamentului⁵ său de activitate, includ:

- controlul îndeplinirii clauzelor contractuale asumate de cumpărători prin contractele de vânzare-cumpărare a patrimoniului de stat;
- analiza evoluției activității economico-financiare a societăților economice privatizate.

După încheierea contractelor de privatizare, urmează următorul proces – de monitorizare, fiind determinate rolurile și responsabilitățile.

Rolul și responsabilitățile APP:

- APP solicită de la întreprinderile privatizate informații, confirmate prin acte de expertiză ale instituțiilor specializate, coordonate cu vânzătorul, privind îndeplinirea obligațiilor prevăzute în contracte;
- Aprobă anual graficul de efectuare a controlului îndeplinirii obligațiilor, inclusiv efectuarea investițiilor pentru anul de referință;
- Instituie Grupul de lucru, care verifică, conform graficului aprobat, îndeplinirea obligațiilor contractuale;
- Analizează materialele prezentate de cumpărători și Grupul de lucru și le prezintă spre examinare Comisiei pentru desfășurarea concursurilor;
- Coordonează și aprobă organul selectat de către cumpărător pentru efectuarea auditelor independente la întreprinderile privatizate;
- Ține Registrul de îndeplinire a obligațiilor contractuale;
- Asigură executarea deciziilor Comisiei de concurs, inclusiv eliberează certificatele privind îndeplinirea integrală a obligațiilor contractuale.

⁵ Hotărârea Guvernului nr.922 din 04.09.2001 pentru aprobarea Regulamentului Departamentului Privatizării, abrogată prin Hotărârea Guvernului nr.570 din 10.06.2005.

Rolul și responsabilitățile Grupului de lucru:

În componența Grupului de lucru sînt incluși specialiști din ramurile respective, care verifică și examinează la întreprinderile privatizate documentele ce confirmă efectuarea investițiilor și îndeplinirea obligațiilor contractuale, precum și activitatea întreprinderii în perioada postprivatizare.

Rolul și responsabilitățile experților independenți:

Efectuarea auditelor privind confirmarea volumului de investiții efectuate în perioada de referință, cu graficul aprobat de APP.

Rolul și responsabilitățile Comisiei de concurs:

- Examinează și adoptă deciziile privind onorarea obligațiilor contractuale de către cumpărători;
- Depune la APP procesele-verbale ale ședințelor privind rezultatele onorării obligațiilor contractuale.

Așadar, fiind determinate funcțiile APP, aprobate proceduri scrise și selectată organizația de audit, monitorizarea activității postprivatizare a avut toate premisele să se realizeze cu succes. Cu toate acestea, reușita activității de monitorizare, de la bun început, era dependentă de clauzele contractuale, care nu în toate cazurile au fost definite clar. Unele dintre cerințele înaintate către potențialii investitori nu și-au găsit reflectare în contractele de vânzare-cumpărare. Nu s-a reglementat modul de capitalizare a investițiilor, n-au fost definite condițiile de plantare a viilor în cazul cînd fabricile nu dețineau suprafețele de terenuri necesare, iar investitorul nu le putea procura. Echipele de experți nu au avut stabilite scopuri concrete și bine determinate.

- ***Rolul și responsabilitățile Grupului de lucru, creat de APP, pentru monitorizarea activităților postprivatizare nu au fost definite adecvat***

Pentru grupurile de lucru n-au fost prevăzute atribuții de monitorizare a contractelor, aceste funcții fiind executate la general, fără a se stabili sarcini concrete. Astfel, deși grupurile de lucru, conform actelor întocmite, verificau activitatea întreprinderilor la fața locului, actele nu conțin informații concrete, decît cele constatate de către auditul independent. Cu toate că actul are o formă stabilită de raportare, multe dintre formulări denotă caracterul formal al controlului. Așadar, referitor la respectarea condițiilor suplimentare, formulările sînt de genul următor: „indicii economico-financiari ai întreprinderii se anexează” sau „profilul întreprinderii se păstrează”. La fel sînt formulate și propunerile, care nu conțin ceva concret, ci doar indicatorii pe care urmează să-i realizeze întreprinderea.

Atît Grupul de lucru, cît și auditul independent, deși au reflectat cheltuielile efectuate pentru procurarea utilajului, n-au menționat producerea evenimentului, cu confirmarea actelor de dare în exploatare a acestuia.

De asemenea, Grupul de lucru, fără a ține cont de starea viilor procurate (*care au un grad de uzură înalt*) și de cuantumul minim la arenda terenurilor pe care sînt amplasate viile, a prezentat APP documentele spre examinare, iar ultima le-a înaintat Comisiei de concurs, care a acceptat investițiile. Această situație a fost posibilă întrucît APP n-a reglementat condițiile la procurarea viței de vie (*vîrsta viței de vie*), precum și cuantumul (maxim) de arendă a terenurilor agricole.

Pe lîngă problemele identificate, s-a constatat că, nerespectînd prevederile art.63 alin.(8) din Legea nr.121-XVI din 04.05.2007 „Privind administrarea și deetizarea proprietății publice”, reprezentanții vînzătorului din componența Grupului de lucru, precum și din Comisie și-au exercitat funcțiile de supraveghere postprivatizare, fără a-l informa pe acesta despre conflictul de interese și fără a-și declina atribuțiile de supraveghere a întreprinderii.

- ***N-a fost eficientă urmărirea modului de respectare a angajamentelor în ce privește gajarea bunurilor societăților privatizate***

În condițiile existente, atît experții independenți, cît și Grupul de lucru și APP n-au ținut cont de prevederile legale și clauzele contractuale privind necesitatea coordonării și informării în prealabil a vînzătorului despre împrumuturile primite. În consecință, s-au angajat împrumuturi de către S.A. „Călărași Divin”, S.A. ”Vismos”, S.A. „Nis-Struguraș”, despre care APP n-a fost înștiințată, ori s-a solicitat permisiunea acesteia pur formal, în unele cazuri peste un an de la data producerii evenimentului. APP, în procesul de monitorizare postprivatizare, n-a solicitat Grupului de lucru verificarea executării clauzelor stipulate în contract.

- ***Unele clauze contractuale nu au fost definite clar, ceea ce a făcut dificilă determinarea gradului de realizare a acestora***

Unul din obiectivele privatizării întreprinderilor vinicole s-a bazat pe criteriile de creștere a performanțelor tehnice pentru asigurarea competitivității producției, analizele postprivatizare presupunînd urmărirea tuturor clauzelor cuprinse în contractele de vînzare-cumpărare, precum și a cerințelor înaintate la negociere. Atunci cînd aceste cerințe au fost stabilite la general, fără descifrarea direcțiilor de investire, monitorizarea obiectivului urma să se realizeze în baza caietelor de sarcini elaborate pînă la privatizare. Ignorarea analizei acestor aspecte s-a manifestat pe parcursul întregii perioade postprivatizare, cînd atît experții, în rapoartele lor anuale, cît și APP au confirmat numai volumul de investiții în baza tehnică, iar Comisia de concurs le-a acceptat, fără a ține cont de cerințele stabilite și de ofertele prezentate la privatizare. Cît privește sursele de finanțare angajate de cumpărători, experții certifică realizarea lor în total, iar APP numai în unele cazuri monitorizează investițiile prin prisma eficienței, în rest acceptînd volumele investițiilor raportate de cumpărători și experții independenți. Investițiile adesea au depășit volumele preconizate, acestea uneori efectuîndu-se din contul împrumuturilor și creditelor bancare, cu rate ale dobînzii foarte mari, ceea ce a avut ca rezultat îndatorarea companiilor vinicole și afectarea stării financiare a acestora. În special, situația dată s-a manifestat la S.A. ”Călărași Divin”, unde investițiile au

fost constituite din mijloace împrumutate în sumă de 319,6 mil. lei, pentru care, în perioada anilor 2003-2009, s-au calculat dobânzi de 37,5 mil. lei. Cele expuse sînt condiționate de faptul că APP n-a determinat sursele de plasare a investițiilor (din mijloace proprii sau din împrumuturi).

Programele de investiții n-au fost corelate suficient cu termenele angajamentelor asumate de cumpărători, astfel că pe parcurs s-au produs devieri de la condițiile stabilite. În cazul neonorării obligațiilor contractuale de către investitori, monitorizarea postprivatizare de către APP s-a limitat la modificarea termenelor și volumelor investițiilor. În așa mod, s-au modificat de 3 ori contractele de vânzare-cumpărare pentru S.A. „Călărași Divin” și de 2 ori – pentru S.A. „Vismos”, în aspectul redistribuirii investițiilor pentru anii ulteriori la plantarea viței de vie. Totodată, au fost modificate condițiile contractuale pentru S.A. „Călărași Divin” și S.A. ”Fabrica de vin Cojușna”, astfel încît în loc de plantarea viței de vie s-a permis procurarea plantațiilor.

Urmărirea respectării clauzelor specifice s-a executat mai mult formal, de fapt și clauzele fiind stabilite în același mod. Analiza executării condițiilor suplimentare ale contractelor de vânzare-cumpărare nu s-a efectuat prin prisma evenimentelor, tranzacțiilor, schimbărilor economice, care afectează semnificativ veniturile din activitatea de bază. Conform proceselor-verbale ale ședințelor Comisiei de concurs, s-a adevărit că activitatea economico-financiară a întreprinderilor privatizate, eficiența managementului investițional sau beneficiile obținute din privatizare n-au fost examinate.

Misiunea de audit a identificat unele inconsecvențe privind activitatea de monitorizare, care nu exclud riscul neexecutării integrale a angajamentelor investitorilor. Monitorizarea postprivatizare reprezintă un proces continuu, care permite actualizarea informațiilor privind activitățile desfășurate, rezultatele obținute, precum și aprecierea impactului. Prin urmare, prin stabilirea unor indicatori de monitorizare, aceștia trebuie evaluați, cu raportarea efectelor realizate. Doar cu ajutorul unei astfel de abordări se va putea obține o evaluare mai aprofundată a realizării Programelor investiționale. Dacă și în continuare conlucrarea grupurilor de lucru, APP și a Comisiilor de concurs se va baza numai pe informațiile prezentate de investitori și pe rapoartele auditorilor independenți, fără o analiză prin prisma eficienței și eficacității investițiilor, atunci se va menține riscul neexecutării unor clauze și se vor elibera nejustificat certificatele privind executarea integrală a obligațiilor contractuale.

RECOMANDĂRI conducerii APP și ME:

Recomandarea nr.1: La încheierea contractelor investiționale, în scopul asigurării realizării obiectivelor de investiții, să se stabilească clauze care să corespundă sarcinilor înaintate la privatizare.

Recomandarea nr.2: Neincluderea în contract a clauzelor care nu au suport legislativ, întru evitarea imposibilității de executare a acestora.

Recomandarea nr.3: Corelarea termenelor de executare a angajamentelor investiționale cu Programele investiționale și monitorizarea corespunzătoare a respectării acestora, pentru a exclude modificarea pe parcurs a termenelor contractate.

Recomandarea nr.4: Obiectivele investiționale, bazate pe criteriile de creștere a performanțelor tehnice, să fie specificate ținându-se cont de ofertele investiționale, pentru a spori randamentul acestora.

Recomandarea nr.5: La privatizarea obiectivelor prin concurs investițional să se definească sursele de investiții ale cumpărătorului, întru eficientizarea acestora.

Recomandarea nr.6: Contractele investiționale să prevadă sursele de formare a investițiilor, precum și coordonarea obligatorie cu APP a împrumuturilor atrase pentru realizarea obiectivelor investiționale.

Recomandarea nr.7: Să fie restricționate condițiile de modificare a structurii și termenelor de executare a clauzelor contractuale pînă la realizarea finală a Programului investițional, întru evitarea modificării neargumentate a acestora.

Recomandarea nr.8: Să asigure prezentarea declarațiilor de imparțialitate și independență de către persoanele ce asigură controlul la societățile privatizate, întru evitarea implicării acestora în conflicte de interese.

Recomandarea nr.9: APP să stabilească clar scopurile și obiectivele misiunilor de audit independent, întru obținerea informației relevante și adecvate privind realizarea Programelor investiționale.

Recomandarea nr.10: Să respecte cadrul normativ la întocmirea proceselor-verbale ale ședințelor Comisiei.

Recomandarea nr.11: Să exercite atribuțiile legale privind monitorizarea adecvată a îndeplinirii angajamentelor contractuale și stabilirea obiectivă a gradului de realizare a acestora.

Echipa de audit:

Controlor superior de stat, auditor public

T. Isopescu

Controlor superior de stat, auditor public

M. Spoialo

Domeniul de aplicare și metodologia

▪ Domeniul de aplicare

Curtea de Conturi a Republicii Moldova, în conformitate cu Programul activității de audit pe anul 2010, a inițiat auditul performanței privind implementarea Programelor investiționale și îndeplinirea clauzelor specifice la privatizarea unor întreprinderi vinicole, pentru a constata dacă au fost obținute beneficiile scontate în rezultatul privatizării acestora, a oferi informații referitoare la eficacitatea privatizării celor 4 companii vinicole, precum și pentru a aprecia gradul de realizare a Programelor investiționale și a clauzelor specifice. Totodată, auditul și-a propus să determine eficiența monitorizării activității postprivatizare de către vânzător, în scopul evaluării realizării angajamentelor asumate de către cumpărători.

Activitatea de audit s-a desfășurat în conformitate cu Standardele de audit ale Curții de Conturi, ca ghid servind Manualul de audit al performanței, elaborat de Curtea de Conturi în baza Standardelor Internaționale de Audit. Misiunea de audit a fost exercitată la Agenția Proprietății Publice, cu efectuarea vizitelor în teritoriu la 3 societăți vinicole privatizate – S.A. „Vismos”, S.A. „Călărași Divin” și S.A. „Nis-Struguraș”. Au fost solicitate informații suplimentare de la Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, Agenția Relații Funciare și Cadastru și de la Biroul Național de Statistică.

▪ Metodologia

Pentru realizarea obiectivelor auditului:

- Am examinat cadrul legislativ și normativ care a stat la baza privatizării societăților vinicole și supravegherii activității postprivatizare, precum și cel care reglementează activitatea APP;
- Am studiat contractele de vânzare-cumpărare încheiate la privatizarea societăților vinicole și rapoartele de audit întocmite în perioada postprivatizare;
- Ne-am întâlnit cu oficialii APP, pentru a obține informații despre autoritate și despre modul în care aceasta desfășoară activitatea postprivatizare;
- Am avut întrevederi cu auditorii independenți care au evaluat executarea clauzelor contractuale la societățile privatizate, pentru a obține informații despre modul de executare și raportare a auditelor efectuate;
- A avut loc o întrevedere cu conducerea Î.S. „Centrul de Expertiză și Evaluare”, întru obținerea informațiilor despre modul de inițiere și executare a auditelor;

- Pentru evaluarea executării activităților postprivatizare, am examinat condițiile contractuale asumate de către cumpărători la momentul privatizării societăților pe acțiuni, am efectuat o analiză asupra volumului investițiilor pe care urma să le plaseze investitorul, conform direcțiilor stipulate în Programele investiționale, precum și asupra clauzelor specifice suplimentare;
- Întru aprecierea executării de către investitori a obligațiilor privind dezvoltarea bazei de materie primă locală a societății pe acțiuni, am examinat contractele investiționale și documentele care confirmă executarea acestora (contractele de arendă, contractele de vânzare-cumpărare a terenurilor cu destinație agricolă, actele de plantare, rapoartele de audit);
- Pentru a aprecia gradul de executare de către investitori a obligațiilor privind dezvoltarea bazei tehnice a societății pe acțiuni, am examinat caietele de sarcini, Programele investiționale prezentate la privatizare, documentele primare care confirmă executarea obligațiilor și rapoartele auditorilor independenți;
- În scopul evaluării executării de către investitori a obligațiilor privind suplimentarea fondurilor de rulment ale societăților pe acțiuni, am examinat Programele investiționale și documentele primare care confirmă executarea acestora, rapoartele de audit;
- Întru evaluarea executării de către cumpărători a clauzelor specifice asumate la privatizare, am examinat rapoartele financiare anuale, notele contabile, documentele justificative, informațiile oferite de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, Biroul Național de Statistică, precum și informațiile din baza de date a Serviciului Vamal.
- Pentru a determina cum APP și-a exercitat funcțiile de monitorizare postprivatizare, am studiat actele normative care reglementează activitatea, structura, Regulamentele interne ale APP și Direcției postprivatizare.
- În scopul constatării legalității eliberării certificatelor ce atestă executarea integrală a obligațiilor contractuale, am examinat actele normative care reglementează componența Comisiei, procesele-verbale ale ședințelor Comisiei privind rezultatele onorării obligațiilor contractuale.

Analiza realizării clauzelor contractuale

mii dol.SUA

Direcțiile	Anii																	
	2002		2003		2004		2005		2006		2007		2008		2009		Total	
	Prevăzut	Efectiv	Prevăzut	Efectiv	Prevăzut	Efectiv	Prevăzut	Efectiv	Prevăzut	Efectiv	Prevăzut	Efectiv	Prevăzut	Efectiv	Prevăzut	Efectiv	Prevăzut	Efectiv
Dezvoltarea bazei de materie primă	-	-	-	-	-	-	246,0	250,0	300,0	40,0	400,0	285,9	500,0	727,3	601,0	-	2047,0	1303,2
Dezvoltarea bazei tehnice	-	-	-	-	-	-	100,0	87,0	100,0	166,5	100,0	275,3	100,0	37,2	76,0	-	476,0	566,0
Suplimentarea fondului de rulment	-	-	-	-	-	-	100,0	286,0	100,0	197,9	100,0	531,5	100,0	124,6	77,0	-	477,0	1140,0
Total, S.A. „Fabrica de vin Cojușna”	-	-	-	-	-	-	446,0	623,0	500,0	404,4	600,0	1092,7	700,0	889,1	754,0	-	3000,0	3009,2
Dezvoltarea bazei de materie primă	0,0	-	0,0	165,7	640,0	1037,5	320,0	440,5	320,0	-	320,0	-	-	-	-	-	1600,0	1643,7
Dezvoltarea bazei tehnice	315,0	15,8	641,3	1270,5	175,0	-	140,0	-	15,0	-	0,0	-	-	-	-	-	1286,3	1286,3
Suplimentarea fondului de rulment	250,0	374,5	250,0	135,1	0,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	-	-	-	-	500,0	509,6
Total, S.A. „Vismos”	565,0	390,3	891,3	1571,3	815,0	1037,5	460,0	440,5	335,0	-	320,0	-	-	-	-	-	3386,3	3439,6
Dezvoltarea bazei de materie primă	-	-	0,0	-	1200,0	239,2	300,0	987,0	300,0	327,0	200,0	531,6	-	-	-	-	2000,0	2084,8
Dezvoltarea bazei tehnice	-	-	300,0	109,0	300,0	60,0	200,0	1600,0	100,0	-	100,0	-	-	-	-	-	1000,0	1769,0
Suplimentarea fondului de rulment	-	-	600,0	4078,7	600,0	5004,9	300,0	2668,5	300,0	786,1	200,0	-	-	-	-	-	2000,0	12538,2
Total, S.A. „Călărași Divin”	-	-	900,0	4187,7	2100,0	5304,1	800,0	5255,5	700,0	1113,1	500,0	531,6	-	-	-	-	5000,0	16392,0
Dezvoltarea bazei de materie primă	-	-	-	-	0,0	-	100,0	346,2	250,0	590,0	350,0	595,7	400,0	-	400,0	-	1500,0	1531,9
Dezvoltarea bazei tehnice	-	-	-	-	50,0	215,7	100,0	375,2	100,0	-	100,0	-	150,0	-	0,0	-	500,0	590,9
Suplimentarea fondului de rulment	-	-	-	-	50,0	1085,0	200,0	356,2	300,0	-	300,0	-	300,0	-	200,0	-	1350,0	1441,2
Total, S.A. „Nis-Struguras”	-	-	-	-	100,0	1300,7	400,0	1077,6	650,0	590,0	750,0	595,7	850,0	-	600,0	-	3350,0	3564,0
Total, general	565,0	390,3	1791,3	5759,0	3015,0	7642,3	2106,0	7396,6	2185,0	2107,5	2170,0	2220,0	1550,0	889,1	1354,0	-	14736,3	26404,8

Sursă: Contractele de vânzare-cumpărare a pachetului de acțiuni ale statului în societățile expuse la concursul investițional

Analiza activității financiare a întreprinderilor privatizate

mii lei

S.A. „Călărași Divin”

Denumirea	Anii							
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Active nemateriale	274,2	412,5	363,7	348,1	347,8	334,8	242,9	163,0
Active materiale	20876,0	22536,8	22819,0	45394,3	58326,3	67157,5	79041,7	85973,6
Stocuri de mărfuri și materiale	43581,8	5001,6	124986,4	165450,7	191127,9	206950,0	214145,0	224850,4
Creanțe pe termen scurt	25703,3	25518,5	34261,0	44250,5	30418,1	34912,8	28132,7	27985,6
Mijloace bănești	227,0	1027,0	1254,0	428,5	610,8	441,8	469,4	158,2
Alte active	5996,5	75155,6	10077,1	8149,9	8481,1	9129,1	9979,0	11085,2
Total, active	96658,8	129652,0	193761,2	264022,0	289312,0	318926,0	332010,7	350216,0
Datorii financiare pe termen lung	0,0	57004,6	101383,2	146241,0	197470,5	244747,9	252071,8	334233,2
Datorii financiare pe termen scurt	16212,0	341,2	12979,0	45293,4	26925,3	11319,2	0,0	0,0
Datorii comerciale pe termen scurt	6217,3	4830,4	8733,2	6532,8	8669,8	6271,3	2913,2	5648,1
Datorii față de buget și fondul social	5382,6	211,1	0,0	0,1	372,1	818,0	1305,6	1717,6
Datorii pentru salarizare	1027,3	386,1	480,1	598,4	672,3	1139,5	1443,7	1574,1
Alte datorii	2516,8	7543,2	14295,3	14597,3	17794,0	17252,1	13265,8	14661,2
Total, datorii	31356,0	70316,6	137870,8	213263,0	251904,0	281548,0	271000,1	357834,2
Capitalul de lucru net	65302,8	59335,4	55890,4	50759,0	37408,0	37378,0	61010,6	-7618,2

Sursă: Rapoartele financiare anuale

S.A. „Fabrica de vin Cojușna”

Denumirea	Anii							
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Active nemateriale	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	14,2	172,0	122,4
Active materiale	20557,0	20900,4	19401,0	24210,7	2389,6	28187,5	41368,6	104798,5
Stocuri de mărfuri și materiale	6632,7	7074,6	8232,0	12456,9	11615,5	14921,3	14953,7	37169,8
Creanțe pe termen scurt	4210,4	3437,8	2870,5	4762,3	5976,5	20515,6	29545,1	31541,7
Mijloace bănești	23,8	10,8	7,6	770,1	923,6	119,4	178,8	37,6
Alte active	1041,8	1069,4	1065,7	1046,0	22548,7	1160,9	1172,4	853,9
Total, active	32465,7	32493,0	31576,8	43246,0	43453,9	64918,9	87390,6	174523,9
Datorii financiare pe termen lung	11223,1	12261,9	13318,2	14344,0	35834,9	60747,5	90769,3	40581,4
Datorii financiare pe termen scurt	0,0	0,0	0,0	1325,0	914,8	0,0	38,6	38,6
Datorii comerciale pe termen scurt	656,8	733,9	688,4	2119,7	1655,2	2681,6	3951,8	7509,5
Datorii față de buget și fondul social	1026,5	2979,8	687,7	724,9	234,6	60,6	23,6	786,7
Datorii pentru salarizare	331,2	128,2	411,2	157,3	33,2	4,9	5,6	325,7
Alte datorii	8174,8	8934,5	10236,2	58,2	35,1	40,7	545,2	7400,7
Total, datorii	21412,4	25038,3	25332,7	18729,1	38707,8	63535,3	95334,1	56642,6
Capitalul de lucru net	11053,3	7454,7	6244,1	24516,9	4746,1	1383,6	-7943,5	117881,3

Sursă: Rapoartele financiare anuale

Combinatul de vinuri spumante și de marcă „Vismos” S.A.

Denumirea	Anii							
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Active nemateriale	12,1	163,6	359,3	320,1	265,3	211,5	160,1	123,5
Active materiale	27137,2	93223,9	115846,7	126382,2	200255,5	201510,6	203316,9	201538,3
Stocuri de mărfuri și materiale	19061,6	21718,6	25989,7	33299,0	51628,0	61702,1	64759,1	64172,7
Creanțe pe termen scurt	16910,2	40638,1	37864,9	64404,0	21986,3	36385,1	25508,2	17033,8
Mijloace bănești	367,3	847,7	303,1	1339,1	83,7	308,3	580,3	566,8
Alte active	1992,2	489,6	460,1	425,4	1861,2	472,0	455,5	452,5
Total, active	65480,6	157081,5	180823,8	226169,8	276080,0	300589,6	294780,1	283887,6
Datorii financiare pe termen lung	0,0	72710,0	68530,0	169488,3	195655,9	181321,8	186470,8	221918,0
Datorii financiare pe termen scurt	0,0	43453,1	75156,8	12108,8	31882,0	66781,8	37337,0	46609,4
Datorii comerciale pe termen scurt	5637,5	29725,8	2812,6	50999,2	4928,7	3796,5	5402,9	1904,5
Datorii față de buget și fondul social	3438,8	748,6	532,0	175,9	655,7	795,6	534,3	487,5
Datorii pentru salarizare	273,4	207,4	4,5	1,2	330,6	556,4	599,1	480,9
Alte datorii	39594,7	1205,3	27679,0	3457,0	3238,1	3270,6	6067,9	5878,1
Total, datorii	48944,4	148050,2	174714,9	236230,4	236691,0	256522,7	236412,0	277278,4
Capitalul de lucru net	16536,2	9031,3	6108,9	-10060,6	39389,0	44066,9	58368,1	6609,2

Sursă: Rapoartele financiare anuale

S.A. „Nis-Struguraș”

Denumirea	Anii							
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Active nemateriale	60,6	74,8	62,2	98,9	110,9	184,3	147,8	110,6
Active materiale	53085,2	51802,7	53108,2	61246,8	64314,8	85479,6	86789,7	85471,1
Stocuri de mărfuri și materiale	9393,8	8574,2	32850,0	38064,3	19094,6	15203,1	24762,7	23977,0
Creanțe pe termen scurt	12068,3	7332,5	16815,4	32463,9	20626,8	23235,8	18238,4	19802,7
Mijloace bănești	1,7	15,1	361,0	6557,8	71,5	1244,6	326,7	231,8
Alte active	499,5	531,1	539,2	822,9	679,0	623,5	643,7	650,1
Total, active	75109,1	68330,4	103736,0	139254,6	104897,6	125970,9	130909,0	130243,3
Datorii financiare pe termen lung	0,0	0,0	16242,5	30196,6	38732,2	42573,1	56407,2	62534,2
Datorii financiare pe termen scurt	6242,1	3246,9	19663,5	28721,9	11614,5	15302,7	571,8	0,0
Datorii comerciale pe termen scurt	1254,0	351,4	8650,2	13741,6	3457,9	5294,6	17810,8	21891,0
Datorii față de buget și fondul social	1286,9	3330,3	500,0	808,9	305,5	242,3	52,8	72,5
Datorii pentru salarizare	391,4	59,8	197,5	441,1	130,8	239,6	175,8	257,5
Alte datorii	4374,9	278,1	1846,0	11270,5	3963,2	3927,8	3271,3	1492,7
Total, datorii	13549,3	7266,5	47099,7	85180,6	58204,1	67580,1	78289,7	86247,9
Capitalul de lucru net	61559,8	61063,9	56636,3	54074,0	46693,5	58390,8	52619,3	43995,4

Sursă: Rapoartele financiare anuale

**Formarea veniturilor la societățile privatizate
în perioada anilor 2002-2009**

mii lei

Denumirea	Anii								Tendința a. 2009, comparativ cu a. 2002
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
S.A. „Călărași Divin”									
Vânzarea produselor finite	91045,9	21701,0	17039,5	26014,7	14183,5	22196,3	35096,8	17126,8	18,8
Vânzarea mărfurilor	240,4	173,1	123,3	107,9	143,1	97,8	239,6	169,8	70,6
Prestarea serviciilor	1702,4	91,1	112,0	109,1	127,6	80,1	83,4	445,0	26,1
Total, venituri	92988,7	21965,2	17274,8	26231,7	14454,2	22374,2	35419,8	17741,6	19,1
Combinatul de vinuri spumante și de marcă „Vismos” S.A.									
Vânzarea produselor finite	16933,7	26221,3	59853,2	55390,0	26038,4	32321,5	35760,0	21943,0	129,6
Vânzarea mărfurilor	1669,4	0,0	119,8	391,1	126,4	101,6	88,3	110,8	6,6
Prestarea serviciilor	1896,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	220,9	0,0	-
Total, venituri	20499,5	26221,3	59973,0	55781,1	26164,8	32423,1	36069,2	22053,8	107,6
S.A. „Nis-Struguraș”									
Vânzarea produselor finite	28390,9	21692,3	14410,2	78303,7	28921,8	22213,4	27375,4	16772,8	59,1
Vânzarea mărfurilor	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Prestarea serviciilor	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	223,9	-
Total, venituri	28390,9	21692,3	14410,2	78303,7	28921,8	22213,4	27375,4	16996,7	59,9
S.A. „Fabrica de vin Cojușna”									
Vânzarea produselor finite	3579,8	4617,4	1371,2	5198,6	2883,4	681,8	6263,5	2282,5	63,8
Vânzarea mărfurilor	95,9	53,4	106,2	41,3	20,1	0,0	48,9	0,0	-
Prestarea serviciilor	405,0	508,4	530,4	580,1	389,0	443,3	245,7	143,6	35,5
Total, venituri	4080,7	5179,2	2007,8	5820,0	3292,5	1125,1	6558,1	2426,1	59,5
Total, venituri									
Vânzarea produselor finite	139950,3	74232,0	92674,1	164907,0	72027,1	77413,0	104495,7	58125,1	41,5
Vânzarea mărfurilor	2005,7	226,5	349,3	540,3	289,6	199,4	376,8	280,6	14 ori
Prestarea serviciilor	4003,8	599,5	642,4	689,2	516,6	523,4	550,0	812,5	20 ori
Total, general	145959,8	75058,0	93665,8	166136,5	72833,3	78135,8	105422,5	59218,2	40,6

Sursă: Rapoartele financiare anuale

Analiza rezultatelor financiare ale societăților privatizate în anii 2002-2009

S.A. „Călărași Divin”

mii lei

Indicatorii	Anii							
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Venituri din vânzări	92988,7	21965,2	17274,8	26231,7	14454,3	22374,2	35419,8	17741,6
Costul vânzărilor	62427,7	12965,8	8690,8	12384,6	6326,9	10576,8	21613,1	10430,5
Profitul brut (pierdere globală)	30561,2	8999,3	8584,0	13847,1	8127,3	11797,4	13806,6	7311,1
Alte venituri operaționale	1256,0	1942,2	1506,3	685,3	257,5	231,0	647,2	212,8
Cheltuieli comerciale	876,0	616,6	780,4	994,0	804,4	2169,0	3629,2	1732,6
Cheltuieli generale și administrative	4090,7	6356,9	6850,8	6222,2	6318,3	6892,3	9335,6	6992,2
Alte cheltuieli operaționale	5471,6	10370,5	6979,6	7440,6	11116,4	9854,7	11154,4	13468,1
Rezultatul din activitatea operațională: profit (pierdere)	21378,9	-6402,3	-4520,6	-124,5	-9854,2	-6887,6	-9665,3	-14669,1
Rezultatul din activitatea de investiții: profit (pierdere)	-201,0	-88,1	100,1	184,8	123,5	124,1	135,6	111,2
Rezultatul din activitatea financiară: profit (pierdere)	-560,3	1028,0	1552,2	-4747,4	-1824,0	7014,0	32177,5	-54051,6
Rezultatul din activitatea economico-financiară: profit (pierdere)	20617,6	-5462,4	-2868,2	-4687,0	-11554,7	250,5	22647,8	-68609,4
Rezultatul excepțional: profit (pierdere)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Profitul (pierderea) perioadei de gestiune pînă la impozitare	20617,6	-5642,4	-2868,2	-4687,0	-11544,7	250,5	22647,8	-68609,4
Cheltuieli (economii) privind impozitul pe venit	5696,0	-253,0	68,0	415,3	58,6	243,8	-1380,7	0,1
Profitul net (pierdere netă)	14921,6	-5209,4	-2936,2	-5102,3	-11613,4	6,7	24028,5	-68609,5

Sursă: Rapoartele financiare anuale

S.A. „Fabrica de vin Cojușna”

mii lei

Indicatorii	Anii							
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Venituri din vânzări	4080,7	5179,2	2007,8	5820,8	3292,5	1125,1	6558,1	2426,1
Costul vânzărilor	2950,8	3814,2	1927,1	4975,5	2333,1	816,3	4886,6	1746,7
Profitul brut (pierdere globală)	1129,9	1365,0	80,6	845,3	959,5	308,7	1671,5	679,4
Alte venituri operaționale	2341,4	1435,4	1536,8	1063,8	270,7	682,5	1532,6	23043,5
Cheltuieli comerciale	128,6	249,8	171,7	522,7	461,5	501,7	899,0	1402,4
Cheltuieli generale și administrative	1153,0	1100,1	1083,4	1508,0	1590,0	2551,0	4542,5	3003,1
Alte cheltuieli operaționale	2080,9	1374,1	2555,3	1949,2	1511,0	1418,4	5181,1	5689,5
Rezultatul din activitatea operațională: profit (pierdere)	108,8	76,3	-2193,1	-2070,8	-2332,3	-3479,8	-7418,5	13628,8
Rezultatul din activitatea de investiții: profit (pierdere)	1,4	26,0	4,0	4,0	0,0	-4,6	-922,0	-3845,8
Rezultatul din activitatea financiară: profit (pierdere)	8,0	0,3	108,3	-52,1	-52,7	-104,6	207,0	-2253,0
Rezultatul din activitatea economico-financiară: profit (pierdere)	118,2	102,7	-2080,7	-2119,0	-2385,1	-3539,0	-7212,3	7529,9
Rezultatul excepțional: profit (pierdere)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	226,5	0,0	0,0
Profitul (pierderea) perioadei de gestiune pînă la impozitare	118,2	102,7	-2080,7	-2119,0	-2385,1	-3362,5	-7212,3	7529,9
Cheltuieli (economii) privind impozitul pe venit	118,2	764,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Profitul net (pierdere netă)	0,0	-661,8	-2080,7	-2119,0	-2385,1	-3362,5	-7212,3	7529,9

Sursă: Rapoartele financiare anuale

Combinatul de vinuri spumante și de marcă „Vismos” S.A.

mii lei

Indicatorii	Anii							
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Venituri din vânzări	20499,5	26221,3	59973,0	55781,0	26164,8	32423,1	36069,2	22053,8
Costul vânzărilor	17875,1	19236,4	38548,1	35548,3	16100,3	19074,6	21363,6	13126,7
Profitul brut (pierdere globală)	2624,4	6984,8	21424,8	20232,7	10064,2	13348,6	14705,5	8927,2
Alte venituri operaționale	2675,3	1708,5	646,0	1258,3	1007,6	502,6	284,6	814,1
Cheltuieli comerciale	2061,6	7481,8	9186,7	6899,8	3863,4	4400,9	4417,5	3396,7
Cheltuieli generale și administrative	7334,4	6604,3	6242,6	5602,0	5924,2	6319,5	5946,7	5970,7
Alte cheltuieli operaționale	4328,2	11602,9	13465,7	19908,5	17993,1	14633,4	13362,0	10538,0
Rezultatul din activitatea operațională: profit (pierdere)	-8424,6	-16995,6	-6824,2	-10919,2	-16708,8	-11502,6	-8736,1	-10164,1
Rezultatul din activitatea de investiții: profit (pierdere)	1189,3	-269,7	18,4	322,0	2625,1	-39,4	738,8	-85,1
Rezultatul din activitatea financiară: profit (pierdere)	1406,4	7377,4	6367,5	-5555,0	-1385,9	16221,2	22298,5	-41476,1
Rezultatul din activitatea economico-financiară: profit (pierdere)	-5828,9	-9888,0	-440,2	-16152,2	-15469,7	4679,3	14301,2	-51725,3
Rezultatul excepțional: profit (pierdere)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Profitul (pierderea) perioadei de gestiune pînă la impozitare	-5828,9	-9888,0	-440,2	-16152,2	-15469,7	4679,3	14301,2	-51725,3
Cheltuieli (economii) privind impozitul pe venit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Profitul net (pierdere netă)	-5828,9	-9888,0	-440,2	-16152,2	-15469,7	4679,3	14301,2	-51725,3

Sursă: Rapoartele financiare anuale

S.A. „Nis-Struguraș”

mii lei

Indicatorii	Anii							
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Venituri din vânzări	28391,0	21692,3	14410,2	78303,7	28921,8	22213,4	27375,4	16996,7
Costul vânzărilor	16064,9	12485,4	14409,3	65066,0	28538,7	19209,5	25649,2	15538,3
Profitul brut (pierdere globală)	12326,1	9206,9	0,9	13237,6	383,1	3003,9	1726,2	1458,4
Alte venituri operaționale	0,0	0,0	37,4	637,7	128,6	1828,0	1093,0	501,5
Cheltuieli comerciale	6888,7	8902,6	1146,1	5812,6	1253,7	607,0	1687,4	186,7
Cheltuieli generale și administrative	1224,8	1317,7	1235,0	5723,8	3951,5	3097,5	4386,0	1829,6
Alte cheltuieli operaționale	1665,8	3059,1	1918,7	2881,6	3320,1	2206,7	2434,8	5221,2
Rezultatul din activitatea operațională: profit (pierdere)	2546,7	-4072,5	-4261,5	-542,8	-8013,6	-1079,3	-5689,1	-5277,6
Rezultatul din activitatea de investiții: profit (pierdere)	0,0	5,9	-17,2	4,2	-1,6	-384,6	-1,1	8,4
Rezultatul din activitatea financiară: profit (pierdere)	-114,1	110,6	-18,5	-110,4	1,6	675,1	1091,7	-4758,2
Rezultatul din activitatea economico-financiară: profit (pierdere)	4335,8	-3956,0	-4297,2	-648,9	-8013,6	-670,1	-4598,5	-10027,4
Rezultatul excepțional: profit (pierdere)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	118,7	0,0	0,0
Profitul (pierderea) perioadei de gestiune pînă la impozitare	2432,6	-3956,0	-4297,2	-648,9	-8013,6	-670,1	-4598,5	-10027,4
Cheltuieli (economii) privind impozitul pe venit	16,0	-3968,2	0,0	-926,2	24,2	-149,0	-903,9	0,0
Profitul net (pierdere netă)	2416,6	12,2	-4297,2	-1575,1	-7989,5	-819,1	-3694,6	-10027,4

Sursă: Rapoartele financiare anuale

Indicii activității economico-financiare a societăților privatizate în perioada anilor 2002-2009

S.A. „Călărași Divin”

Indicatorii	Anii							
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Active nete (mii lei)	65303,0	59335,0	55890,0	50759,0	37407,7	37378,0	61100,6	-7618,2
Volumul de producție (mii lei)	94556,0	24574,0	15438,0	23260,0	15794,0	29628,0	31410,0	16769,0
Vinzări nete (mii lei), inclusiv:	92989,0	21965,0	17275,0	26232,0	14454,0	22374,0	35419,8	17741,6
export (mii lei)	84021,1	16778,8	10599,3	16489,1	1038,2	10776,4	22168,2	3571,9
Defalcări în buget (mii lei)	3436,0	617,0	1543,0	1837,0	1799,0	2265,0	3756,0	7532,2
Defalcări în fondul social (mii lei)	4740,0	9160,0	3687,0	3358,0	4709,0	5868,6	8408,0	2260,3
Datorii creditoare, total (mii lei)	31356,0	70316,6	137870,8	213263,0	251904,0	281548,0	271000,1	357834,2
Datorii debitoare, total (mii lei)	25703,0	25519,0	34261,0	44250,0	33797,0	38878,0	28132,7	27985,6
Mijloace fixe (mii lei)	39664,0	41403,0	42407,0	58132,0	60869,0	63815,0	65231,5	77125,3
Uzura mijloacelor fixe (mii lei)	20337,0	20311,0	21395,0	23757,0	26876,0	30125,0	33316,9	37084,5
Numărul mediu scriptic al personalului (persoane)	454	413	384	380	436	417	516	371
Numărul personalului la finele anului de gestiune (persoane)	420	398	372	407	407	487	506	391
Salariul mediu (lei)	1240,0	1107,0	1358,0	1400,0	1600,0	2330,0	2410,0	2188,0

Sursă: Rapoartele financiare anuale

S.A. „Fabrica de vin Cojușna”

Indicatorii	Anii							
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Active nete (mii lei)	11053,2	7454,7	6244,1	7129,8	4746,1	1383,6	-7943,0	117881,3
Volumul de producție (mii lei)	*	*	1306,0	6833,0	1837,0	6316,0	6271,0	*
Vinzări nete (mii lei), inclusiv:	4080,7	5179,2	2007,8	5819,9	3292,6	1125,1	6829,0	*
export (mii lei)	7,0	466,3	0,0	4210,2	2204,3	0,0	6003,7	1985,4
Defalcări în buget (mii lei)	*	972,6	487,8	703,2	1095,6	286,5	401,1	12,5
Defalcări în fondul social (mii lei)	*	368,3	279,0	1045,8	384,9	620,9	1149,4	18,0
Datorii creditoare, total (mii lei)	21412,4	25038,3	25332,7	18729,1	38707,8	63535,3	95334,1	56642,6
Datorii debitoare, total (mii lei)	4210,4	3437,8	2870,5	4320,1	5976,5	20515,5	29545,1	31541,7
Mijloace fixe (mii lei)	36770,5	36174,5	36366,5	39434,0	39573,0	40975,4	44656,2	102380,2
Uzura mijloacelor fixe (mii lei)	17723,5	16800,1	18429,5	18782,4	20527,5	21482,4	22757,1	23298,1
Numărul mediu scriptic al personalului (persoane)	187	186	157	*	115	98	134	112
Numărul personalului la finele anului de gestiune (persoane)	195	170	137	88	88	98	149	108
Salariul mediu (lei)	572,0	670,0	791,0	945,0	1033,0	2204,0	2656,0	1862,9

Notă: * Nu sînt prezentate datele

Sursă: Rapoartele financiare anuale

Combinatul de vinuri spumante și de marcă „Vismos” S.A.

Indicatorii	Anii							
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Active nete (mii lei)	16536,0	9031,0	6109,0	-10061,0	39389,0	44067,0	58368,0	
Volumul de producție (mii lei)	23735,0	27609,0	69408,0	52589,0	19789,0	33552,0	37200,0	21430,4
Vinzări nete (mii lei), inclusiv:								
export (mii lei)	11343,8	22299,6	56429,2	51740,5	17913,5	22058,0	26651,0	16539,3
Defalcări în buget (mii lei)	8301,0	1042,0	1348,0	1545,0	1834,0	3892,0	7784,0	12721,0
Defalcări în fondul social (mii lei)	774,0	6944,0	1631,0	1923,0	1525,0	1757,0	2396,0	1986,6
Datorii creditoare, total (mii lei)	48944,4	148050,2	174714,6	236230,4	236691,0	256522,7	236412,0	277278,4
Datorii debitoare, total (mii lei)	16910,0	40638,0	37865,0	64404,0	21986,0	36385,0	25508,0	17033,8
Mijloace fixe (mii lei)	84861,0	98381,0	116429,0	152194,0	193458,0	193818,0	208211,0	216406,4
Uzura mijloacelor fixe (mii lei)	57804,0	50573,0	54105,0	57373,0	59108,0	61417,0	64082,0	66733,5
Numărul mediu scriptic al personalului (persoane)	242	258	297	358	374	368	349	329
Numărul personalului la finele anului de gestiune (persoane)	252	251	327	329	317	347	345	310
Salariul mediu (lei)	2871,0	4138,0	2164,0	2156,0	2045,0	2300,0	2733,0	2717,0

Sursă: Rapoartele financiare anuale

S.A. „Nis-Struguraș”

Indicatorii	Anii							
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Active nete (mii lei)	*	61063,9	57080,5	54074,0	46693,5	58390,8	52619,4	43995,4
Volumul de producție (mii lei)	*	20116,0	17431,0	81440,6	69930,1	16007,8	16981,9	11136,9
Vinzări nete (mii lei), inclusiv:								
export (mii lei)	19126,6	16588,0	12504,6	62962,7	14056,2	7027,7	11264,4	5231,2
Defalcări în buget (mii lei)	*	190,8	6871,3	2250,0	508,7	433,3	743,5	266,8
Defalcări în fondul social (mii lei)	*	590,3	1097,7	1104,4	1367,4	378,5	736,2	388,8
Datorii creditoare, total (mii lei)	*	7266,5	47099,7	85180,6	58204,1	67580,1	78289,7	86247,9
Datorii debitoare, total (mii lei)	*	7332,6	16820,8	32463,9	20626,8	23235,8	18238,4	19802,7
Mijloace fixe (mii lei)	*	75704,4	78369,3	83662,4	84299,8	95563,7	104694,6	112310,2
Uzura mijloacelor fixe (mii lei)	*	25268,0	25268,0	28526,3	30671,5	30578,4	31237,2	32864,6
Numărul mediu scriptic al personalului (persoane)	128	117	119	262	167	149	168	147
Numărul personalului la finele anului de gestiune (persoane)	117	120	119	326	185	172	147	151
Salariul mediu (lei)	1100,0	1300,0	1400,0	900,0	1230,0	1669,0	1787,0	1812,0

Notă: * Nu sînt prezentate datele

Sursă: Rapoartele financiare anuale

**Analiza datoriilor financiare și evoluția acestora
în perioada anilor 2002-2009**

Denumirea	Anii							
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
S.A. „Călărași Divin” mii lei								
Datorii financiare pe termen lung, inclusiv:	0,0	57004,6	101383,2	146241,0	197470,5	244747,9	252071,9	334233,2
Credite bancare	0,0	57004,6	43610,0	12832,0	12905,0	0,0	10400,2	11950,6
Împrumuturi	0,0	0,0	57773,2	133409,0	184565,5	244747,9	241671,1	322282,6
Datorii financiare pe termen scurt, inclusiv:	16212,0	341,2	12979,0	45293,4	26925,3	11319,2	0,0	0,0
Credite bancare	16212,0	341,2	12979,0	45293,4	0,0	11319,2	0,0	0,0
Împrumuturi	0,0	0,0	0,0	0,0	26925,3	0,0	0,0	0,0
Total, datorii	16212,0	57345,8	114362,2	191534,4	224395,8	256067,1	252071,9	334233,2
Valoarea gajului	25897,0	18681,0	18861,0	69673,0	102383,0	102383,0	53083,0	62790,0
S.A. „Vismos” mii lei								
Datorii financiare pe termen lung, inclusiv:	0,0	72710,0	68530,0	169488,3	195655,9	181321,8	186470,8	221918,0
Împrumuturi	0,0	0,0	0,0	98912,3	124678,4	119066,2	120269,7	154258,6
Alte datorii financiare	0,0	72710,0	68530,0	70576,0	70977,5	62255,6	57201,1	67659,4
Datorii financiare pe termen scurt, inclusiv:	0,0	21986,0	75156,8	12108,8	31882,1	66781,8	37337,0	46609,4
Credite bancare	0,0	21986,0	24847,6	12108,8	31882,1	66781,8	37337,0	46609,4
Împrumuturi	0,0	0,0	50309,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Total, datorii	0,0	94696,0	143686,8	181597,1	227538,0	248103,6	223807,8	268527,4
Valoarea gajului	0,0	0,0	0,0	11762,0	11762,0	52783,0	52783,0	37962,0
S.A. „Nis-Struguraș” mii lei								
Datorii financiare pe termen lung, inclusiv:	0,0	0,0	16242,5	30196,6	38732,2	42573,1	56407,2	62534,2
Credite bancare	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	26768,8	26575,7
Alte datorii financiare	0,0	0,0	16242,5	30196,6	38732,2	42573,1	29638,4	35958,5
Datorii financiare pe termen scurt, inclusiv:	6242,1	3246,9	19663,5	28721,9	11614,5	15302,6	571,8	0,0
Credite bancare	6242,1	3246,9	12294,3	24048,8	11614,5	5093,6	0,0	0,0
Împrumuturi	0,0	0,0	7369,2	4673,1	0,0	10209,0	571,8	0,0
Total, datorii	6242,1	3246,9	35906,0	58918,5	50346,7	57875,7	56979,0	62534,2
Valoarea gajului	7000,0	17677,5	1754,5	1754,5	1754,5	0,0	33000,2	33000,2
S.A. „Fabrica de vin Cojușna” mii lei								
Datorii financiare pe termen lung, inclusiv:	4865,6	12261,9	13318,2	14344,0	35834,9	60747,5	90769,3	40581,4
Credite bancare	4865,6	5856,2	6197,6	0,0	0,0	11916,6	28137,5	32645,9
Împrumuturi	0,0	6405,7	7120,6	6361,4	5612,2	5630,7	7937,9	7795,0
Alte datorii financiare	0,0	0,0	0,0	7982,6	30222,7	43200,2	54693,9	140,5
Datorii financiare pe termen scurt, inclusiv:	0,0	0,0	0,0	1325,0	0,0	0,0	38,6	38,6
Împrumuturi	0,0	0,0	0,0	1325,0	0,0	0,0	38,6	38,6
Total, datorii	4865,6	12261,9	13318,2	15669,0	35834,9	60747,5	90807,9	40620,0
Valoarea gajului	*	*	22,0	22,4	3,4	12,4	29,3	*

Notă: * Nu sînt prezentate datele de către S.A. „Fabrica de vin Cojușna”

Sursă: Rapoartele financiare anuale

**Evoluția exportului producției proprii
în perioada anilor 2002-2009**

Denumirea	Anii								Tendința a. 2009, comparativ cu a. 2002
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
S.A. „Călărași Divin”									
<i>Cantitatea, mii litri</i>	3501,7	1133,6	482,8	128,7	4,8	69,6	152,8	21,8	0,6
<i>Suma, mii lei</i>	84021,1	16778,8	10599,3	16489,1	1038,2	10776,4	22168,2	3571,9	4,3
Combinatul de vinuri spumante și de marcă „Vismos” S.A.									
<i>Cantitatea, mii litri</i>	774,1	1724,8	3169,5	2587,5	1655,4	1342,2	941,7	224,6	29,0
<i>Suma , mii lei</i>	11343,8	22299,6	56429,2	51740,5	17913,5	22058,0	26651,0	16539,3	145,8
S.A. „Nis-Struguraș”									
<i>Cantitatea, mii litri</i>	1611,1	1688,7	1192,6	4412,4	1053,8	336,6	451,7	204,2	12,7
<i>Suma, mii lei</i>	19126,6	16588,0	12504,6	62962,7	14056,2	7027,7	11264,4	5231,2	27,3
S.A. „Fabrica de vin Cojușna”									
<i>Cantitatea, mii litri</i>	0,8	33,4	0,0	408,3	151,6	0,0	379,3	122,1	152 ori
<i>Suma, mii lei</i>	7,0	466,3	0,0	4210,2	2204,3	0,0	6003,7	1985,4	283 ori
Total, general									
<i>Cantitatea, mii litri</i>	5887,7	4580,5	4844,9	7536,9	2865,6	1748,4	1925,5	572,7	9,7
<i>Suma, mii lei</i>	114498,5	56132,7	79533,1	135402,5	35212,2	39862,1	66087,3	27327,8	23,9

Sursă: Baza de date a Serviciului Vamal